VIII. évfolyam, 24. szám 1952. június 12

Ludas Matyi



Pinay: Tábornok úr, örömmel jelenthetem, hogy a francia nép felháborodását sikerült teljesen elfojtanunk!

Mi fáj a kuláknak?



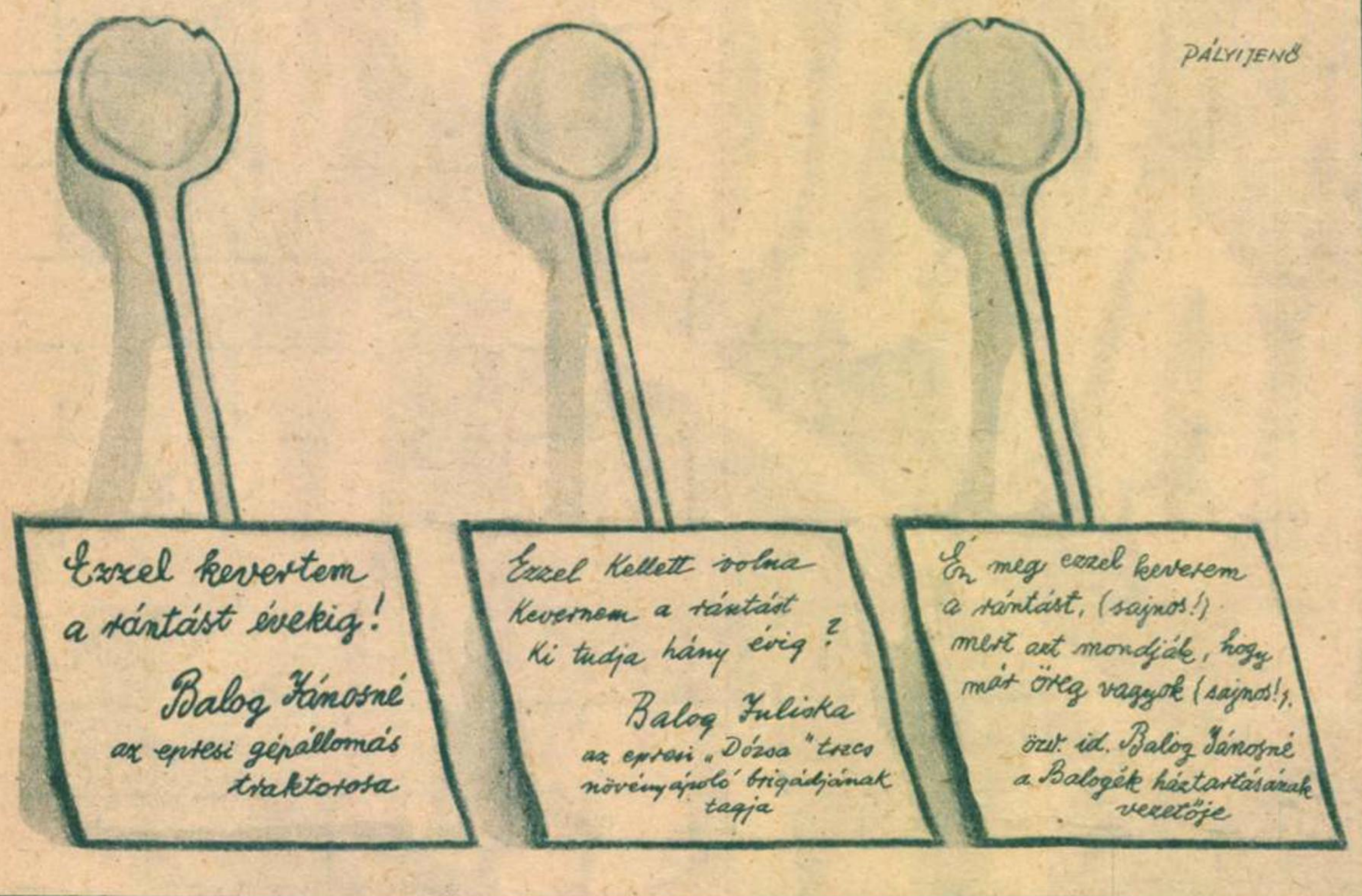
— Hej, de sokat dolgoztok, asszonyok! Nem fáj a derekatok?
— Nem a mi derekunk fáj magának, Zsíros úr, hanem az, hogy helyrehozzuk a fagykárokat!

A szurkolók

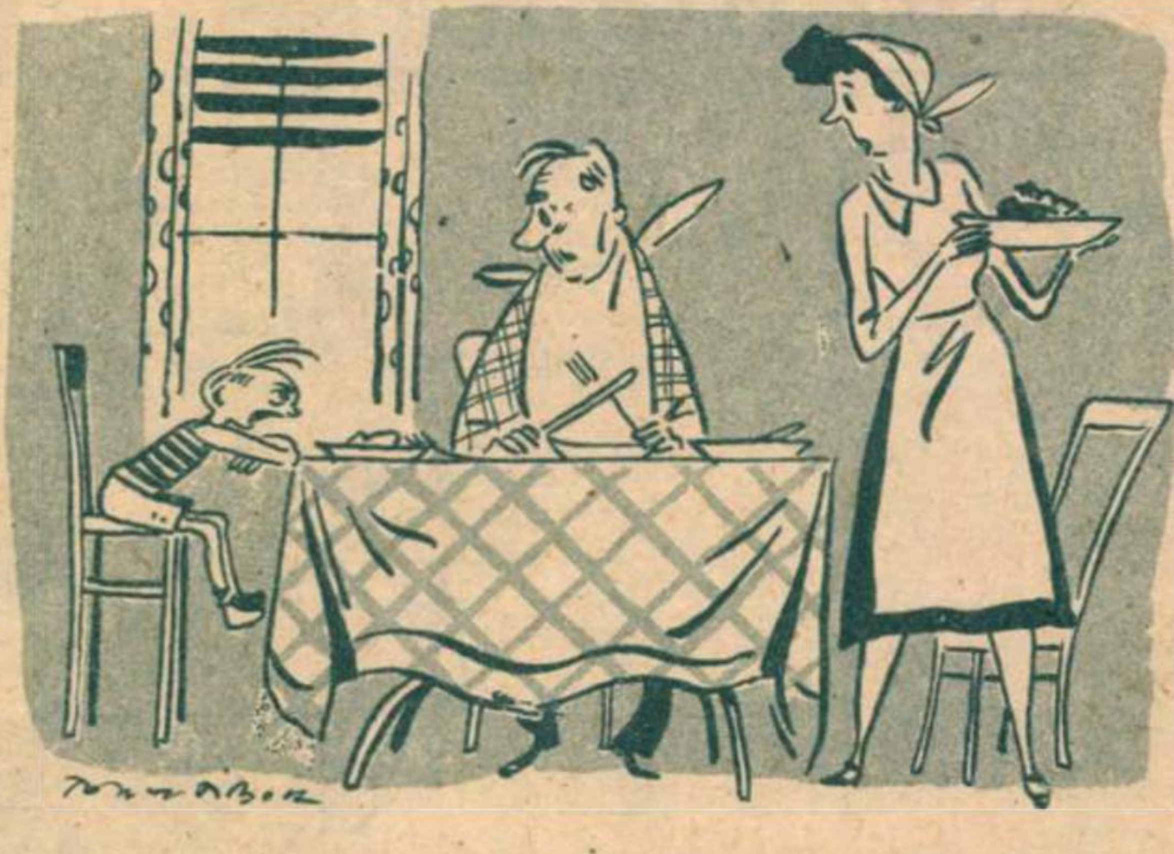


— Látom a versenytáblát, legyőztük a Deák-térieket.

Balogék házimúzeumából



EBADTA ISMÉT KÖZBESZÓL



— Mondd apu, hogyan állsz te a Loy-mozgalommal? Mert a Fazekas Gyuriék már idei libát esznek újkrumplival…

KETTEN A „HELYSZERZŐNÉL"

Írta: Örkény István

A kis Bikányiné őszinte ellenszenvvel lépte át a közvetítő-hivatal küszöbét. Az elmult két hónapban legalább nyolcszor vagy kilencszer járt itt, s mindannyiszor dolgavégezetlen távozott. Pedig a helyzete immár valóban tarthatatlan. Koránkelő férjének beadni a reggelit, sietni a szénatéri piacra, bevásárolni, kitakarítani a műtermet, ajtót nyitni a postásnak, a gázosnak, mittudomén kinek, s közben dolgozni. Nem túlzás, hogy a helyzete tarthatatlan; s nincs más megoldás, mint hogy betöltse a virgonc Kati helyét, mégpedig egy érettebb, lehetőleg idősebb nővel, akit nem ragad el a háztól valamilyen gyár. Azon hosszú idő folyamán, míg hiába kilincselt a szakszervezetben, Bikányiné egyre határozottabb képet alkotott magában az ideális háztartási alkalmazottról. S most, amikor ki tudja hányadszor lépte át a homorúra kopott hivatalküszöböt, hirtelen elállt a lélekzete. A hosszú lócán ott ült az ideális mindenes. Ősz haján rézsut — de csöppet sem kacéran — egy kis fekete „beret", átmeneti kabátja egyszerű, de tiszta, szeme szürke, orra rendes, különös ismertetőjele nincs… Elszoruló szívvel bólintott s odaült a lóca végére.

Az őszhajú is bólintott, csak úgy a nyakszirtjéből, mert a derekát nehezen bírta mozgatni egyre rosszabbodó zsábája következtében. Valójában e zsába jóvoltából ült itt immár negyedik délelőttje, merev gerinccel, de tántoríthatatlanul, hogy eleget tegyen a fiai kívánságának. Neki magának ugyan soha eszébe sem jutott volna cselédet fogadni, kiváltkép ha fölidézte magában azt a régmult időt, mikor szegény Lajos két évig munkanélkül volt s ő állt be cselédnek Weiss Hugó és társa gabonakereskedőékhez. Valami ellentmondást érzett abban, hogy cselédet tartson az, aki maga is belekóstolt a cselédi sorba. Dehát a fiai nem hagyják nyugton: Anya, maga tönkreteszi magát, anya, teljesen el tetszik savanyodni egyedül, anya, értse meg, fordult a világ, van keresetünk, ne legyen már olyan smucig… Hát jó, — mondta végül, s rájukhagyta a dolgot. Nem ám a kiszolgálás miatt — azt ő még most sem bírja elképzelni, hogy a cseléd majd gürcöl, ő meg csak dirigál — hanem inkább a társaság miatt. A fiait jó, ha kétszer havonta láthatja; Matyit, amióta Kelebiára tették párttitkárnak, még annyit se, Ferkót jóformán soha, mert az most szolgálja a katonaévét, így hát csak Bandika jár ki hozzá minden második vasárnap, ami nagyon becsülendő dolog, hiszen amióta igazgató lett az Épületgyártóban, még vasárnap is bejár az irodába. Igy hát valójában nem is a zsába, hanem a magány vette le a lábáról; nem árt az, ha ott ténfereg valaki körülötte abban az üres házban, valami élénk, beszédes, fiatalka nő, épp olyan formájú, mint ez a tollaskalapú, bár ez kissé túlontúl finoman van öltözve. Ha nem volna ilyen úri ruházata, éppen megfelelő volna.

Bikányiné odapislantott a tolóablakra.

— Úgy látszik, a tisztviselő el van foglalva.

— Telefonál — hagyta helyben a másik. — Egész nap szól a telefon. Nem is csodálom, kérem. Nagy probléma ez mostanában.

— Mi a probléma?

— Hát a cselédekkel. Ki bolond cselédnek menni manapság?

— Milyen igaz! — mondta a kis Bikányiné, s nagyot nyelt ijedtében. Nagyon tudják ezek mostanában, mennyit érnek. Jaj, csak el nem szegődött már ez is valahová? Hamarjában közelrukkolt a nénihez, s kezetnyujtott szépen, udvariasan.

— Bikányi Ernőné vagyok, — s a nagyobb hatás kedvéért kimondta a művésznevét is. — Bikányiné Kincs Lidia a nevem.

— Vetróné — válaszolt a néni, s nagy gonddal mérlegelte magában a fiatalasszony kedves modorát, üde hangocskáját egyfelől, hernyóselyem harisnyáját és magassarkú cipőjét másfelől. Sehogysem bírta eldönteni, hogy e kétféle tünet közül melyiké vajjon a nagyobb nyomaték. De minthogy egész életében az egyenes beszédet szerette, rövid tűnődés után megmondta kereken:

— Ënnekem az őszön beütött a derekamba a zsába. Különben dehogy ülnék én itt ilyen szép időben… Dehát nehezemre esik a hajolás, minek is tagadjam.

Persze, gondolta a kis Bikányiné. Elmenne gyárba, ha nincs zsábája. Miért is szegődne házhoz egy ilyen jókülsejű, értelmes arcú asszony? Még örülni kell, hogy van az a zsába.

— Annyit megigérek — szólt szemérmes mosollyal —, hogy én egyszersem fogom megengedni, hogy a néni hajolgasson. Majd én elvégzek mindent, ami hajolással jár.

— Igazán? — örvendezett özvegy Vetróné. A mérleg kimozdult az egyensúlyi állapotból. Mégiscsak jó lány lesz ebből a kis kisasszonyból. Lehet ugyan, hogy valami levitézlett úridáma, dehát mit csináljon az ember, ha negyednapja semmi más lehetőség nem kínálkozik? És ha az, akkor is el kell ismerni, hogy kedvében akar járni leendő gazdájának. Lehet, hogy valamikor szekirozta a cselédeit, de ma — úgylátszik — szolgálatkész. És az a fontos, ami van, nem pedig az, ami volt.

— Hát — mondta jószívvel mosolyogva — igazán örülök, hogy összekerültünk.

— Én is, — lélekzett föl a kis Bikányiné.

Vidáman mosolyogtak össze, gusztussal vizsgálgatták egymást; nos, micsoda szerencse, valóban.

— Ki fogunk jönni egymással — mondta özvegy Vetróné bizalommal. — Én azt megérzem előre, fiam.

A „fiam" szót hallván, a kis Bikányiné ismét nyelt egyet. De, gondolta, meg lehet szokni. Ez legalább nem fog elkívánkozni szakérettségire. Hadd nevezze fiamnak, ha örömöt szerez neki; ő viszont ember lesz ismét, felszabadul a két keze, lesz ideje csavarogni, nekivágni ennek a szép nyárnak és festeni, festeni… Hazajön az ura, megkérdi, mi az ebéd… „Mit tudom én, kedvesem. Biztosan valami finomat főzött a Vetró néni…"

— Én tudniillik — közölte a jövő ábrándképein lebegve — én nem tudok főzni.

— Nem? — hökkent meg Vetró néni.

— Nem ám! — kacagott a fiatalasszony. — Nekem még a lágytojás is odakozmál. Utálom is azt a büdös konyhát, mint a bűnömet…

— Hát mit tud? — kérdezte Vetró néni, érezvén, hogy visszabilleg a mérleg nyelve. Kezdett begombolkozni, előbb a kék kardigánja sok pici gombját, aztán a felöltőjén a nagyokat.

— Hogyhogy mit tudok?

Vetró néni ránézett, gyanakodva. — Mondja csak kérem… Mit csinált maga voltakép a mult rendszerben?

Nécsak — bosszankodott a fiatalasszony — még káderez is. — Festő voltam.

— És a férje?

— Az volt, ami ma.

Vetróné felállt.

— És ma micsinál?

— Tanár az uram. Ipari gimnáziumban tanít matematikát. Haladó értelmiség — tette hozzá, nehogy elpályázzon az özvegy, aki pedig szemmelláthatóan távozni akart.

— Szép dolog, mondhatom. Biztos csalja az urát.

— Én? — pattant föl a fiatalasszony. — Ezt kikérem magamnak.

— Nem csalja? Hát akkor mi a nyavalyát akar tőlem? Ha olyan jól élnek, mire kellek én?

— Semmire — kiabált vissza a kis Bikányiné. — Akkor lássam, amikor a hátam közepét…

Elrohant és úgy bevágta maga után a hivatal ajtaját, hogy csak úgy zengett. Özvegy Vetróné is útnak eredt, fájó derekát begörbítve, csendesen mérgelődve. De odakint a friss levegőn mindketten bánni kezdték, hogy így elhirtelenkedték a dolgot. „Egész jól megfelelt volna — gondolták magukban — ha nincs az a kis szépséghibája neki. Manapság tényleg nehéz háztartási alkalmazottat találni, s voltaképpen pontosan ilyennek képzeltem a magamét…" Megálltak, tűnődtek egy percig, s bánatosan tovább mentek. Még jó, hogy nem fordultak vissza.

Mignon

(Goethe után szabadon)

Ismered a hont, hol a citrom virul?
Aki ma ránéz, bizony elpirul...
Ki kormányozza, az fasiszta mind,
Ha nincs is rajtuk már fekete ing.
A kenyér ott ma nagyon ösztövér,
Csak Mussolini szelleme kövér.

A XII-es Piust ismered,
Ki Trumanékra szent áldást rebeg,
A pásztort, kitől irtózik a nyáj,
S kinek szájában összefut a nyál,
És az arcáról oszlik a ború,
Ha hallja azt a szót, hogy háború..?

Ismered az atlanti sereget,
Mely felfalná az olasz gyereket?
Ismered-e az Uncle Sámuelt,
S Trumant, az új Viktor Emánuelt?
Mert az olasz nép bizony ismeri
És a könyökén jön már ki neki...

Belgrádban

— Módositják az alkotmányt, Dusán.

— Jé, hát nekünk volt alkotmányunk, Jován?

— Hát persze, hogy volt.

— Miből gondolod?

— Abból, hogy módositják. Ha módositják, akkor biztos kellett, hogy legyen. Ez logikus.

— És hogyan módositják?

— Tito megad minden jogot a trösztöknek és a kartelleknek.

— A trösztöknek és a kartelleknek?

— Igen.

— És a dolgozóknak?

— Azoktól elvesz minden jogot.

— Ki van zárva.

— Miért, nem ismered Titót?

— Dehogynem ismerem, de nem vehet el a dolgozóktól semilyen jogot.

— Miért?

— Mert amióta ő itt van, nincs semilyen jogunk.

— De most már papiron se lesz jogunk, az új alkotmány csak a trösztöknek és a kartelleknek ad jogot.

— Úgy? Akkor végre lesz valami, amit Tito be fog tartani.

Beszélgetés egy párizsi szerkesztőségben

— Mióta bűnügyi riporter ön?

— Harminc esztendeje.

— És jól dolgozik?

— Ó, kérem! Óriási gyakorlatom van. Annakidején Landruval, a tömeggyilkos kékszakállal is csináltam intervjut!

— Nagyszerű! Maga a mi emberünk. És jól sikerült az az intervjuja a tömeggyilkossal?

— Valósággal falták a párizsiak.

— Pompás! Gyakorlat teszi a mestert. Menjen és csináljon egy intervjut Ridgway-vel.

Ők négyen

Eisenhower: Amennyiben én lennék az elnök, haladéktalanul leszállitanám a munkások fizetését!
Taft: Én is!
Stassen: Én is!
Kefauver: Én is!
Eisenhower: Felemelném az adókat!
Taft: Én is!
Stassen: Én is!
Kefauver: Én is!
Eisenhower: Fokoznám a háborús készülődést!
Taft: Én is!
Stassen: Én is!
Kefauver: Én is!
Eisenhower: Hát akkor tulajdonképpen miben nem értünk mi négyen egyet?
Taft, Stassen, Kefauver (egyszerre): Abban, hogy melyikünk kapja az elnöki fizetést!

Levél Ludas Matyihoz

Átutaztam Szécsény (Nógrád m.) községen és az alábbi emléktáblára lettem figyelmes a Rákóczi-út 85. sz. ház bejárata felett:

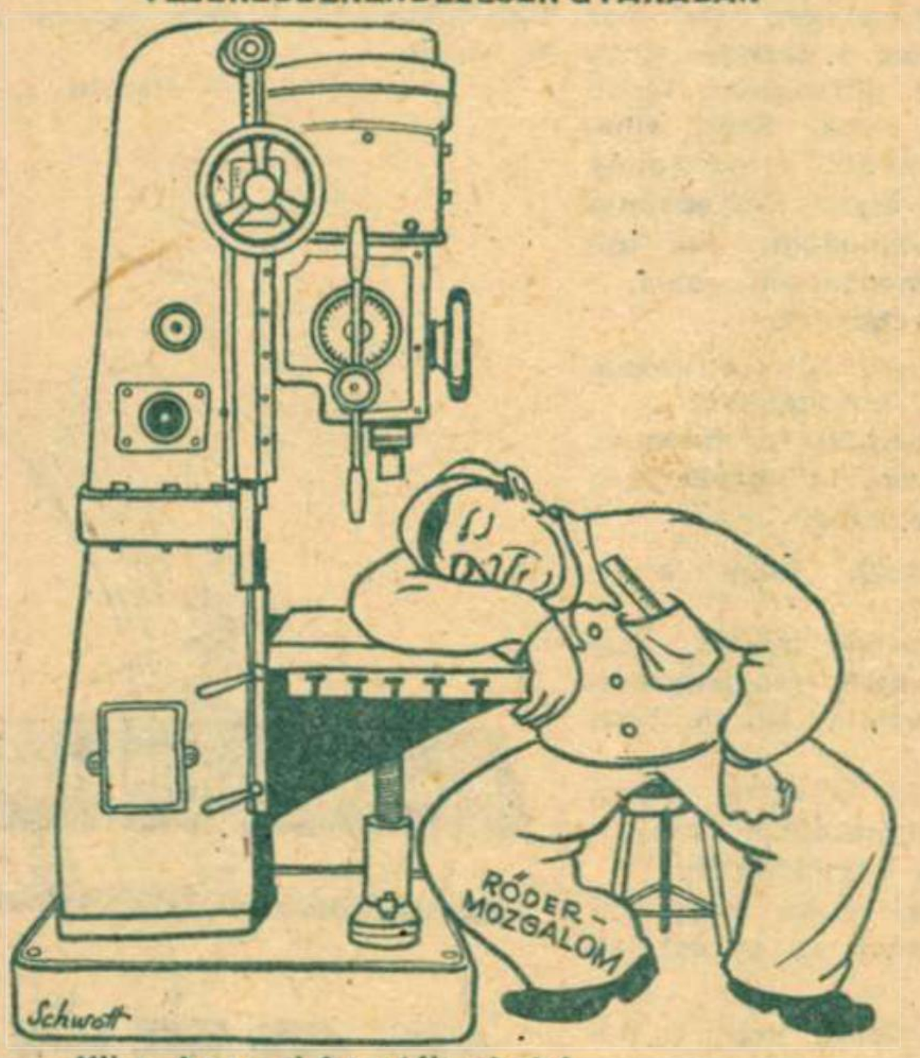
> Szécsény hálás közönsége
> nagy fia
> Dr. HAYNALD LAJOS
> kalocsai biboros érsek
> születési helyének
> megörökitésére
> MDCCCXVI október 3.

Érdekelne, hogy miért „nagy fia" a biboros kalocsai érsek a községnek.

Ideje lenne, hogy a múlt ilyen és hasonló „nagy fiainak" emlékét törölnék a községek életéből. Vegyék le ezeket az emléktáblákat! Dr. Haynald Lajos Szécsényben született, de ezért ne legyen néki hálás Szécsény mai lakossága! Mert a biboros-érsek „őeminenciája" sohasem támogatta a dolgozók érdekeit. Sőt!

Almási György

ELALUDT A RÖDER-MOZGALOM A GANZ VEZÉRLŐBERENDEZÉSEK GYÁRÁBAN

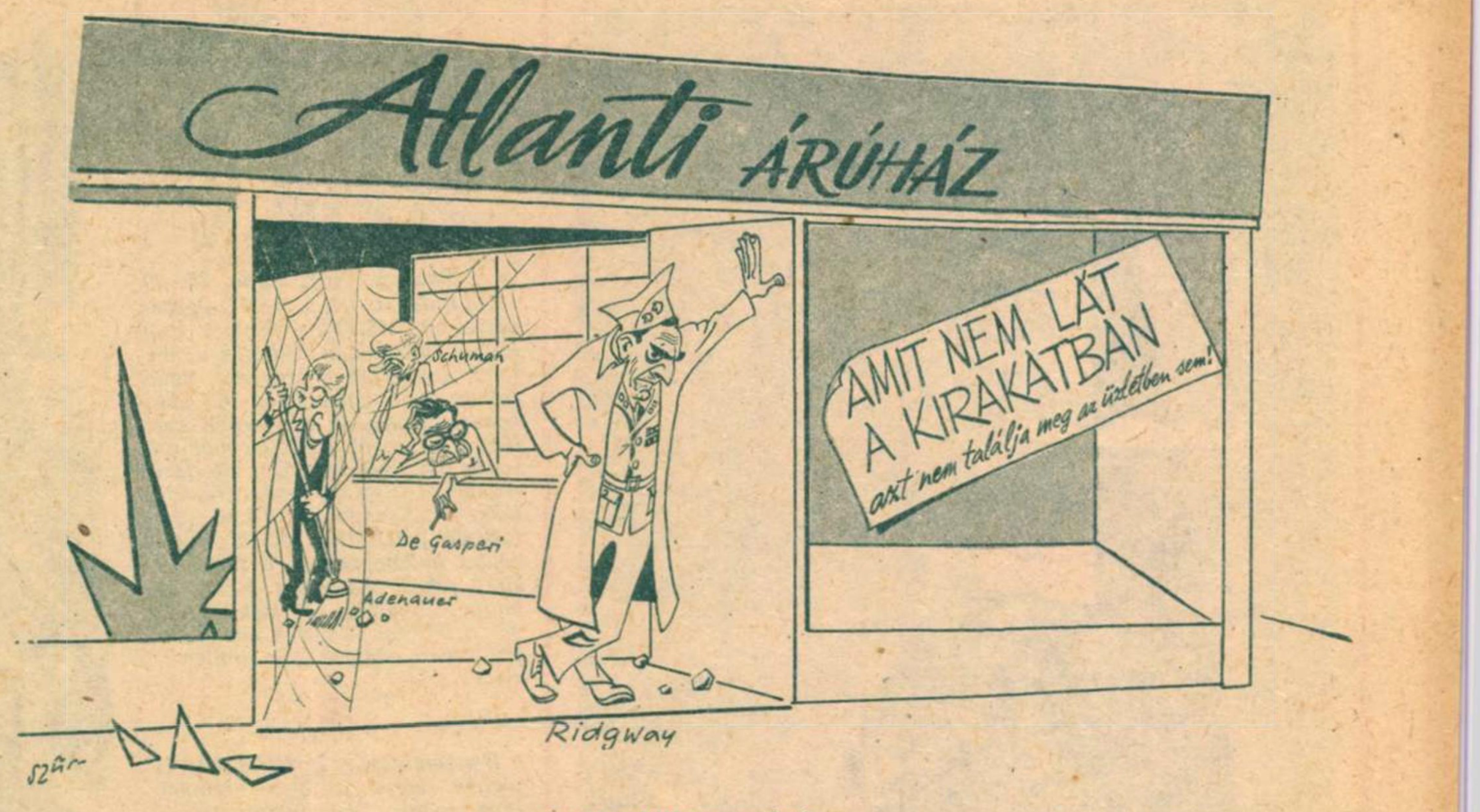


Hiba, hogy el hagyták aludni.

Nagyobb hiba, hogy még a sztahanovisták is lábujjhegyen mentek el mellette, nehogy felébredjen...

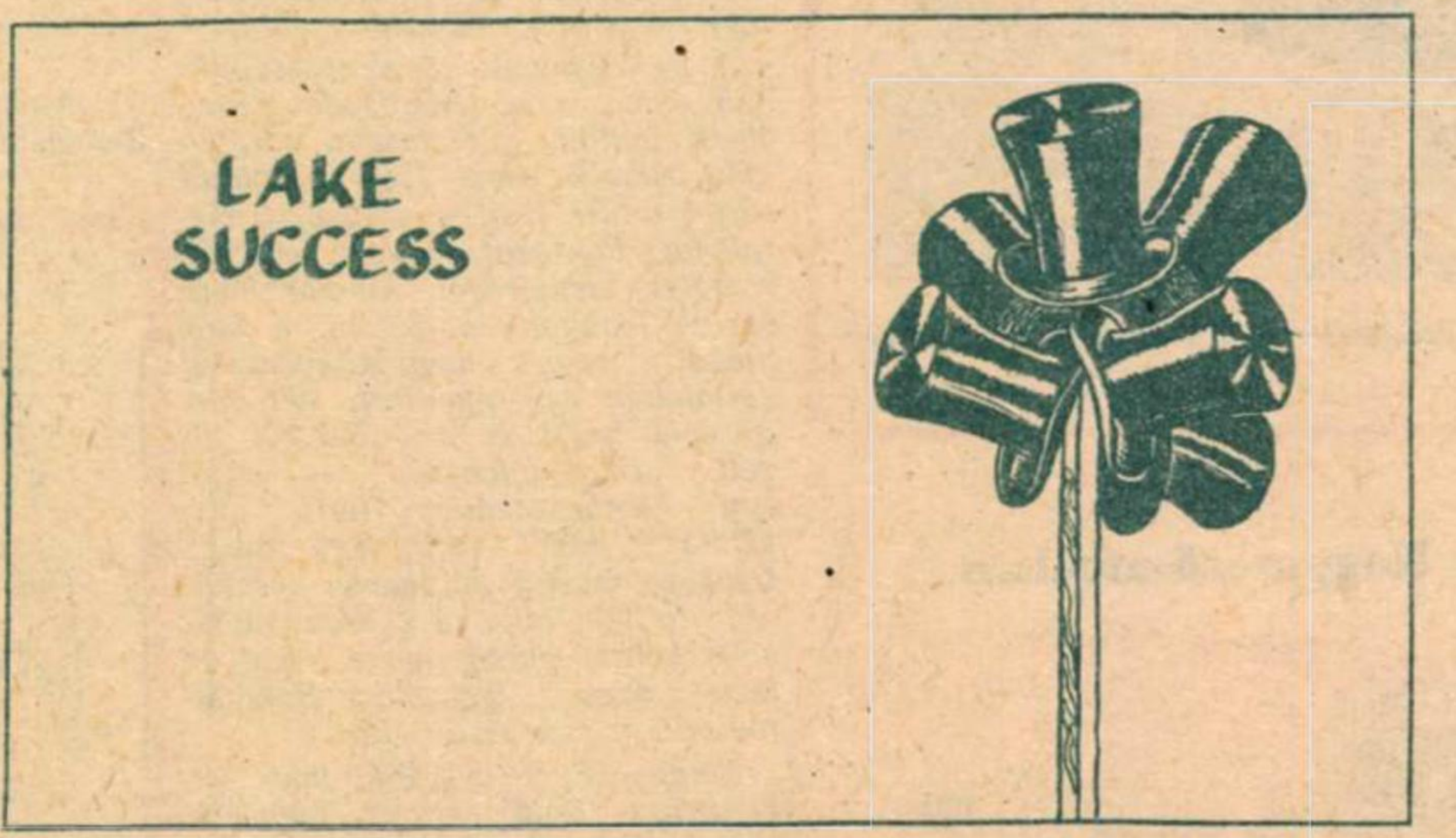
A legnagyobb hiba, ha nem ébresztik fel sürgősen!

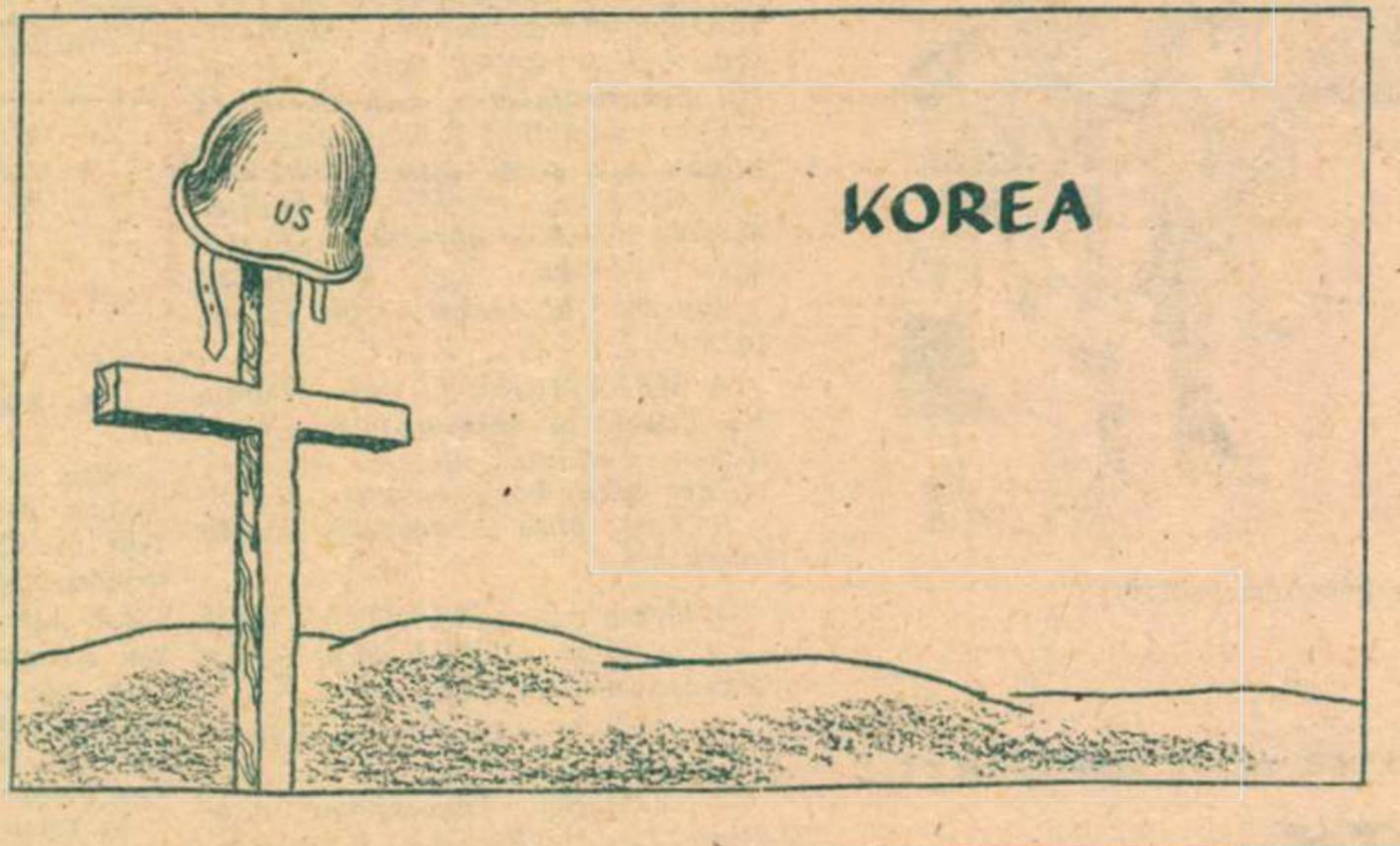
Az atlanti politika csődje



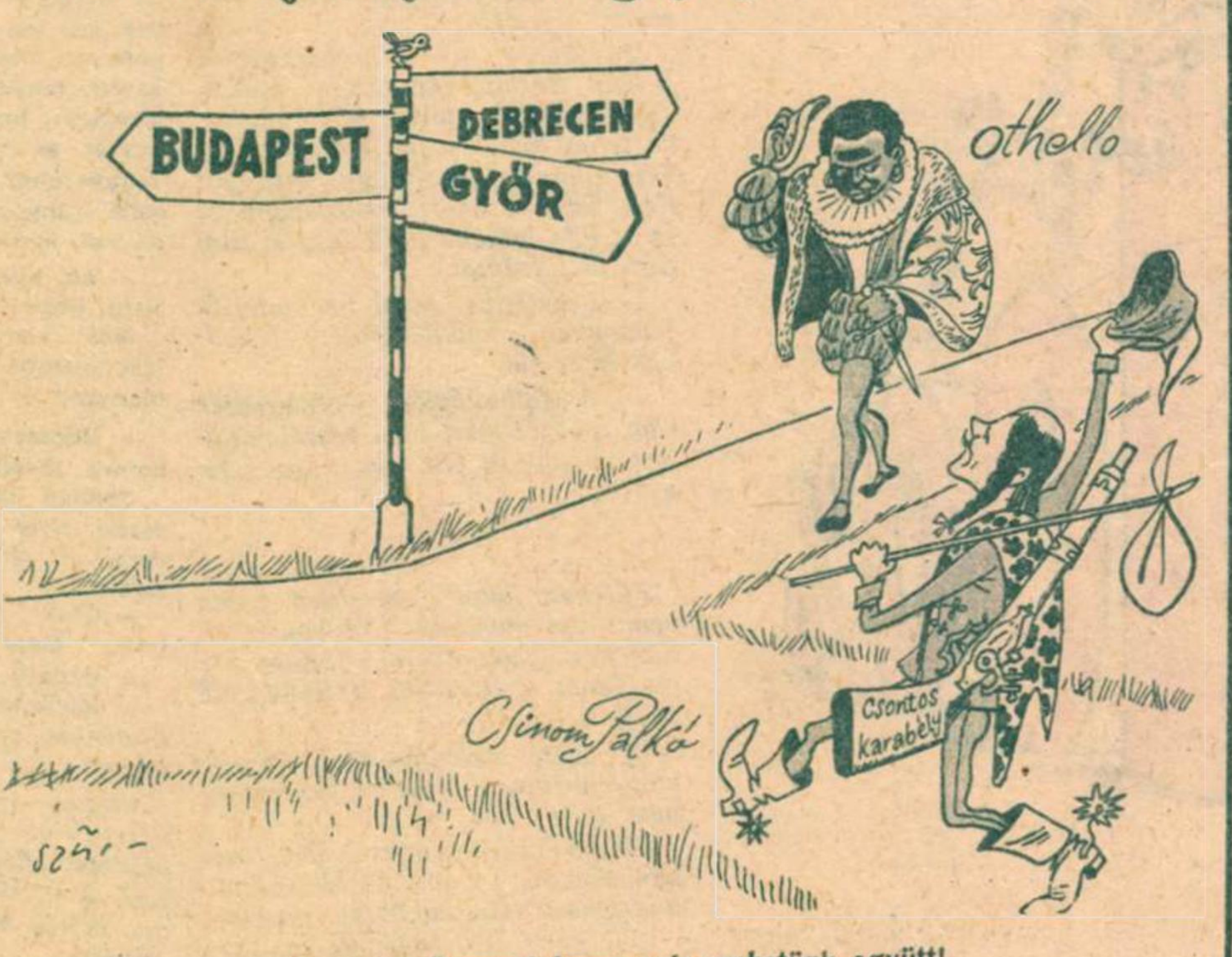
Az új csődtömeggondnok

Két kép, amihez nem kell magyarázat





Vidéki színházak vendégszerepelnek Budapesten



— Szervusz öregem! Innen már mehetünk együtt!

Darvas Szilárd:

Az almától a lavórig

Mint ismeretes, a Biblia a világ minden nehézségét bizonyos torkossági ügyre vezeti vissza. Szerinte ősszüleink, Ádám és Éva azért lettek kilakoltatva a paradicsombeli társbérletből, ahol az összes mellékhelyiség- és kerthasználat ismeg volt nekik engedve, mert megdézsmáltak egy almafát. Ez a szigorú lakásügyi döntés bizonyára az egész Tigris és Eufrátesz környékén feltűnést keltett, fellebbezésnek azonban nem volt helye, a döntés és az arkangyal jogerőre emelkedtek. Az ősszülők szedhették a betyárbútort és ettől kezdve egyik kellemetlenség a másik után érte őket, úgymint özönviz, sáskajárás és egyebek.

Az emberiségnek ezt az enyhén szólva romantikus származástanát az idők folyamán rengeteg támadás érte. Akadtak tudósok, akik nemcsak Ádámot, Évát és az almát, de az egész paradicsomot se hitték el s ebbeli kételyeiknek igen meggyőző érvekkel adtak kifejezést. Példájukat rengeteg ember követte, mignem a világ két táborra oszlott: idealistákra és materialistákra, olyanokra, akik hittek a bibliai almában és olyanokra, akik nem.

Az Associated Press cimű amerikai hirügynökség szerint most egy harmadik utas tudós jelentkezett. Ez a gyümölcsismerettani zseni a bibliai legendának csak egy bizonyos részét vonja kétségbe, nevezetesen azt, hogy az ősszülők almát ettek volna a paradicsomban. Szerinte a primőr, ami miatt a botrány kitört, nem alma, hanem barack volt. A több mind „stimmel" neki, csak az almát tartja hihetetlennek és teljesen tudománytalannak. Esküszik rá, hogy Ádámék barackot ettek, talán azt is nyomtak a fejükre, mikor rajtakapva a csinyen, szárnyon billentették őket.

Az ekörül kerekedett „tudományos" vita közben aztán kiderült, hogy a szóbanforgó tudós az egyik amerikai konzervgyárnak megfizetett ügynöke, aki a bibliai barack révén akarta népszerűsiteni a cég gyártmányait. Ilyen csekélységeken múlik néha Amerikában a tudomány. Lehet, hogy ha a megbizást adó gyár másfajta befőtt konzerválásával foglalkozik, akkor a reklámcélokra rendkivül alkalmas ősszülők duránci szilvát vagy ananászt ettek volna.

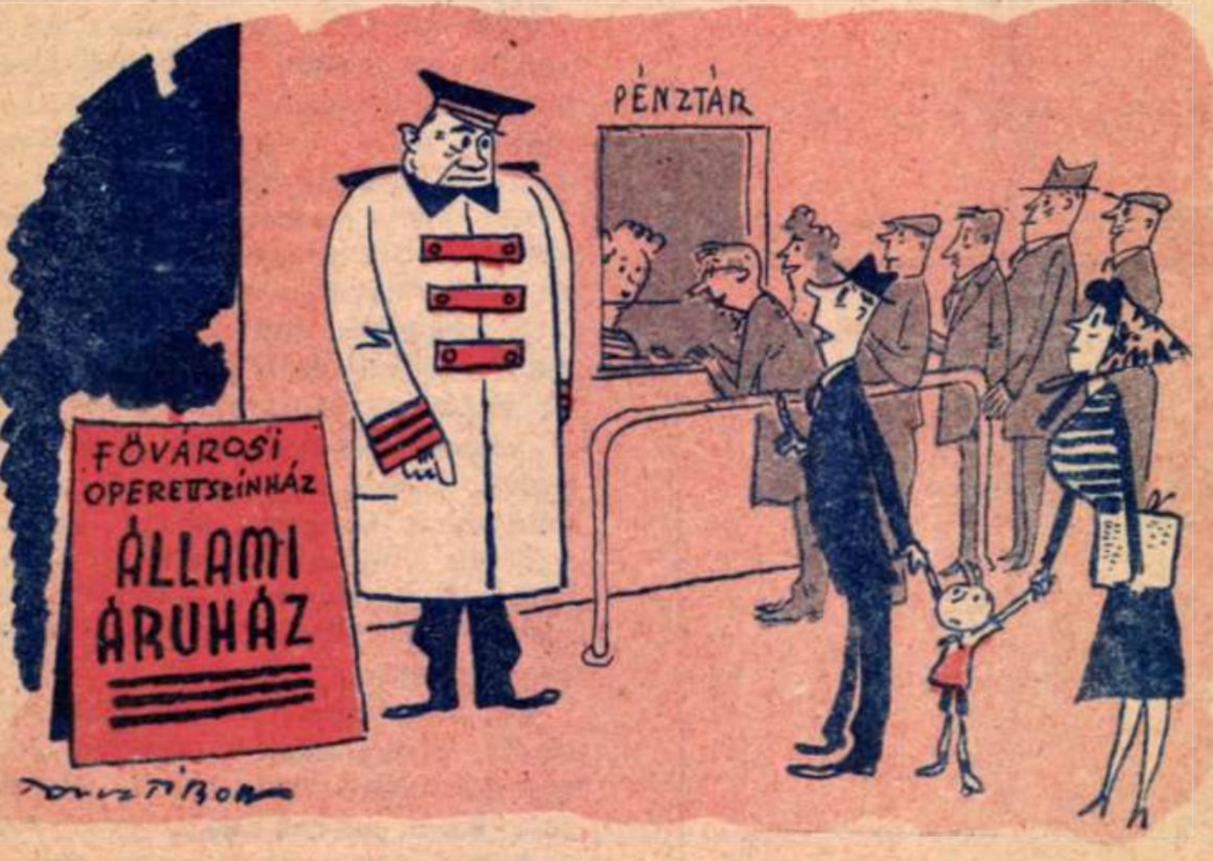
Nálunk a micsurini biológia különböző fajták keresztezéséből a legcsodálatosabb új gyümölcsfajtákat állitja elő. Nyugaton a bibliai almát keresztezik tavalyi barackkal, hogy viruljon az üzlet és a butaság. Nem csodálnánk, ha e megnyilt tudományos távlatok fényében rövidesen kiderülne, hogy Jákób létrája alatt tulajdonképpen valamelyik newyorki cég patentzáras liftje értendő, hogy Mózes a kősziklából nem vizet, hanem Coca-colát fakasztott és hogy Amerika jelenleg urai minden gazságukért Pilátus hajdani és külön e célra beszerzett lavorjában mossák a kezüket.

OLASZORSZÁGBAN



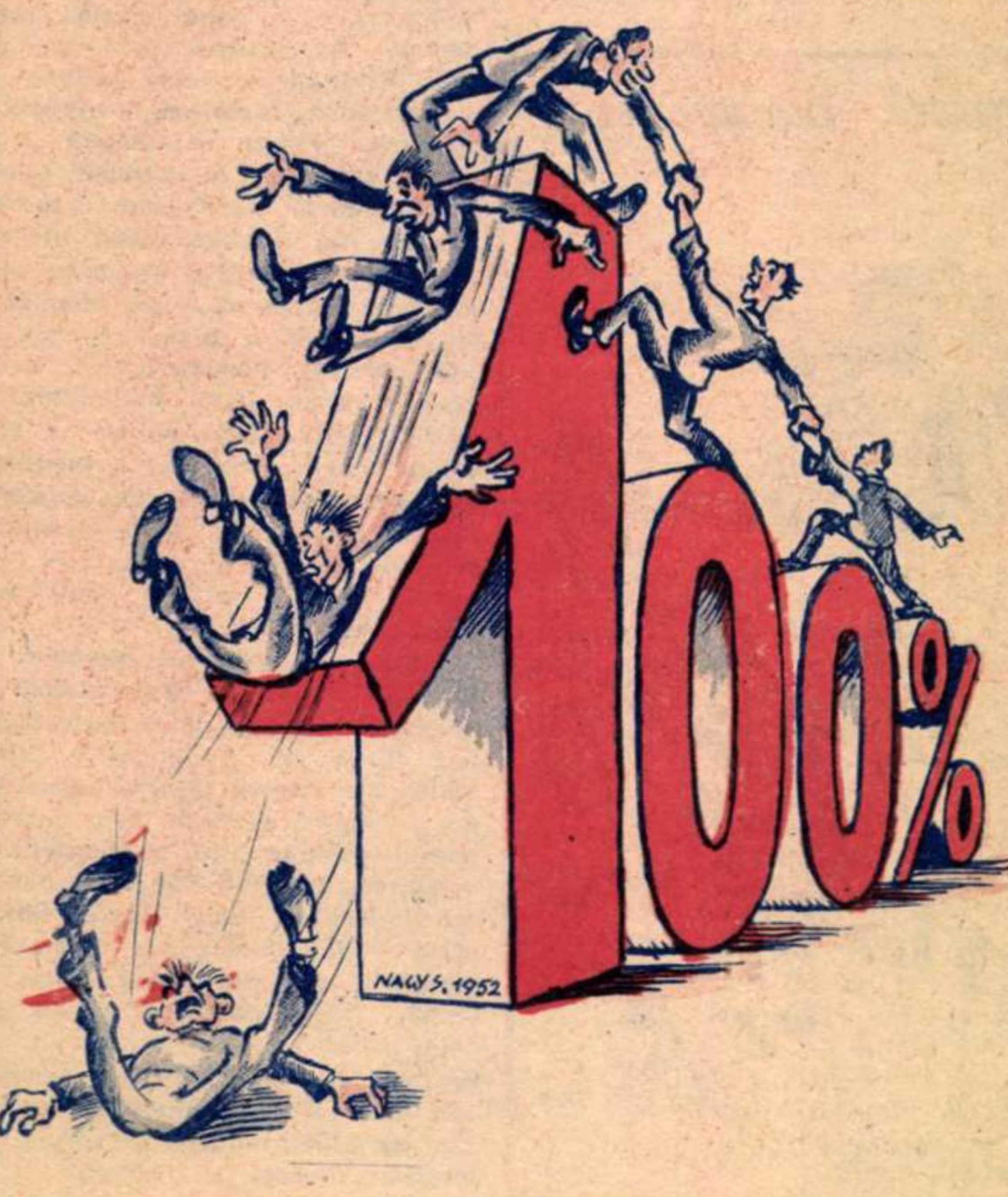
— Éhes vagy, fiam? Ne légy türelmetlen, a túlvilágon majd bőven jutsz kenyérhez!

Tájékozatlan család a Nagymező-utcában



— Merre van kérem a készruha osztály?

A lemaradók megsegítése nem kampány!



Balatoni útijegyzetek



Balaton, 1952, május 25—29.

A Balaton teljes szélességében várja az üdülőket. Amerre csak jártam, mindenhol festették a házfalat, stuccolták a bokrokat, dauerolták az árvalányhajat. Az ablakokban matracok és párnák szellőztek, a szobák padlóján már szárad a friss felmosás és a vitorlások oldalán csillog az imént ráfestett lakk. A „Csongor és Tünde" fontoskodó fedélzettel jár ide-oda a zöldes hullámokon és a tihanyi — kissé rekedt visszhang is azt kiabálja: „Gyertek, gyertek üdülők, vár a Balaton, de csak június elsejétől, mert addigra lesz minden készen..."

Balatonföldvár is teljes készültségben várja a nyári rohamot. Igaz, hogy a Kistext-üdülő melletti út egy darabja — amelyet három évvel ezelőtt szedtek fel, hogy megjavítsák és mindenféle csövel rejtsenek alá — még ma is sár, kő- és gödörakadályt tornyosít a járókelők elé, de ez azok számára, akik napjában tízszer is szeretnek cipőt tisztítani, valóságos áldás.

A vasútállomás tőszomszédságában lévő kitűnő cukrászda május 30-án nyitott, a terraszon sárgászöld ruhájú bácsi festőpisztollyal sárgászöldre festi a székeket, asztalokat, bokrokat, gyepet, lépcsőt, házfalat, arrajárókat. Amikor Földvárról Tihanyba hajóztam, a hajó utasai nagy megrökönyödéssel szemlélték egy gyereket, aki sárgászöld hajat és szemöldököt viselt. „Elszíntelenedés" — vélte egy kecskeszakállas férfi. „Kiszívta a nap" — így egy másik. Csak én és egy Földváron beszállt utas tudtuk, hogy a gyerek hajóút előtt három percig nézte, hogyan festi a bácsi sárgászöldre Balatonföldvárt a cukrászda előtt.

Tihany. Fent apátság, lent halbiológia. Kettő között gyönyörű fák, lankák, visszhangtorony, némi visszhangmaradvánnyal, szépművészeti bolt, rengeteg szép cseréppel. Ha partraszállsz a hajóról és az árnyas hegyiúton felkapaszkodsz a faluba, egy sereg gyerek ront rád. „Kecskekörmöt tessék!" — kiáltják és már fújják is kórusban: „A régi szép időkben egy királyleány, aranyszőrű kecskéket őrzött Tihany fokán..."

A MATATIBIKUTI után Tihanyba érkezésem után azonnal érdeklődtem. Felhívták ugyanis a figyelmemet arra, hogy okvetlen tekintsem meg, mert nagyszerű munka folyik ott.

— Merre van a MATATIBIKUTI? — kérdeztem rövidítésekhez bőven hozzászokott rutinnal.

— Miféle? — nézett rám a megkérdezett.

— A Magyar Tudományos Akadémia Tihanyi Biológiai Kutató Intézete? — mondtam részletesen.

— Miféle? — nézett rám változatlan csodálkozással. Nincs erre semmi ilyesféle.

Másokkal is próbálkoztam. Hiába! Bárkitől kérdeztem a MATATIBIKUTI után, se rövidítve, de teljes névvel sem ismerték. Egy ősz tihanyi lakos, egy bizonyos Kuti Tibihez akart elkalauzolni, de ez a Tibi legjobb tudomása szerint nem volt Intézet.

— Lehetetlen, hogy ne ismerjék Tihanyban a halbiológiát! — fakadtam ki végül.

— A halbiológiát? — meredtek rám. — Hát mért nem beszél mindjárt magyarul! Ott van... az a fehér...

Füreden halat szerettem volna venni, azt mondták, Siófokon lehet. Siófokon Zamárdit ajánlották, Zamárdiban a Balatoni Halértékesítő N. V.-t.

De azért nehogy azt higyjék, hogy jártam a Balaton mellett és nem ettem halat!

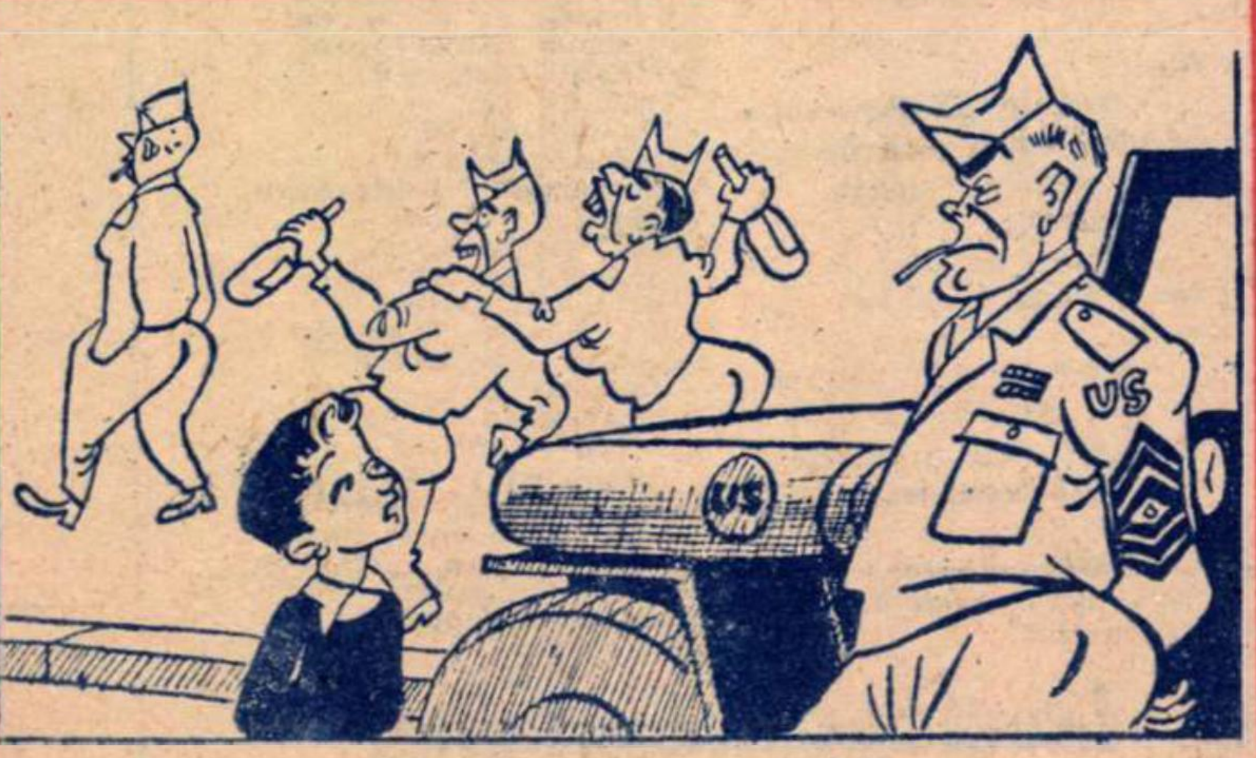
Ettem! Elutazásom előtti este kibontottam egy Pestről hozott, nagyszerű balatoni halkonzervet.

Vajda Albert

IRHAMENTÉS PÁRIZSBAN



Amerikai tőkés: Halló, kérek három repülőjegyet Newyorkba
Remélem, az életbiztosítás érvényes a szállodámtól a repülőtérig is?!



— Mondd katona bácsi, Amerika nagy ország?
— Nagy ország bizony.
— Akkor miért nem maradtál otthon?

(Frischer Wind, Berlin)

Gonosztevő a 12-es autóbuszon

Már csak a kerekek felett lévő magas ülések egyikén kaptam helyet a 12-es autóbuszon. Ezek a legkényelmetlenebb ülőhelyek. Ezért kicsit előre csúsztam és így a padlón nyugtathattam lábaimat.

A nagy tolongásban a padlón nyugvó lábamra ráléptek. Teljes erővel. S ugyanakkor megdördült egy hang:

— Talán nem tehénkedne végig az autóbuszon! Mit gondol, magáé ez a 12-es?

Elfutott a pulykaméreg. Még neki áll feljebb! Felugrottam és már bennem lappangott a szándék, hogy pofonvágjam, de pillantásom lapátszerű tenyerére esett. Ezért elhatároztam, hogy inkább a maró gúny bevált és nem olyan veszedelmes fegyveréhez folyamodom. De mielőtt gúnyosan marhattam volna, a dagadt ismét rámtámadt:

— Az ilyenek gátolják a szocialista közlekedés kifejlődését!

Most végre megjött a hangom. Már gúnyos voltam, ha marás még hiányzott is szavaimból:

— Bocsásson meg, hogy a lábamra lépett...

Többen helyeseltek nekem, egy fiatal lány nevetett megjegyzésemen, sőt akadt valaki, aki dühösen sziszegte:

— Csak az én lábamra lépett volna! Majd megmutatnám neki!

A dagadt újra rámförmedt:

— Micsoda? Azt hiszi, hogy önkritikával elintézheti az ügyet? Hallatlan!!

Közben az autóbusz már a Rákóczi-úthoz közeledett. Ott kellett leszállnom. Ezért utat törtem az ajtó felé. A kövér azt hitte, hogy előle menekülök és még hangosabban kiáltozott:

— Az ilyet át kellene adni a rendőrnek!

Akiknek fogalmuk sem volt, hogy mi történt, helyeseltek a dagadtnak és egy keszeg szemüveges le akarta csengetni az autóbuszt, hogy én minél előbb elnyerhessem méltó büntetésemet. Miközben az ajtóhoz vergődtem, valaki megkérdezte tőlem:

— Elfogták már azt a gonosztevőt, aki kilopta ennek a kövérnek a pénztárcáját? Jó lenne, ha addig, amíg a rendőr jön, két erős ember lefogná. Remélem, rásóznak négyöt évet.

Gyorsan leugrottam, mert éreztem, hogy még egy megálló és életfogytiglani alatt nem úszom meg az ügyet.

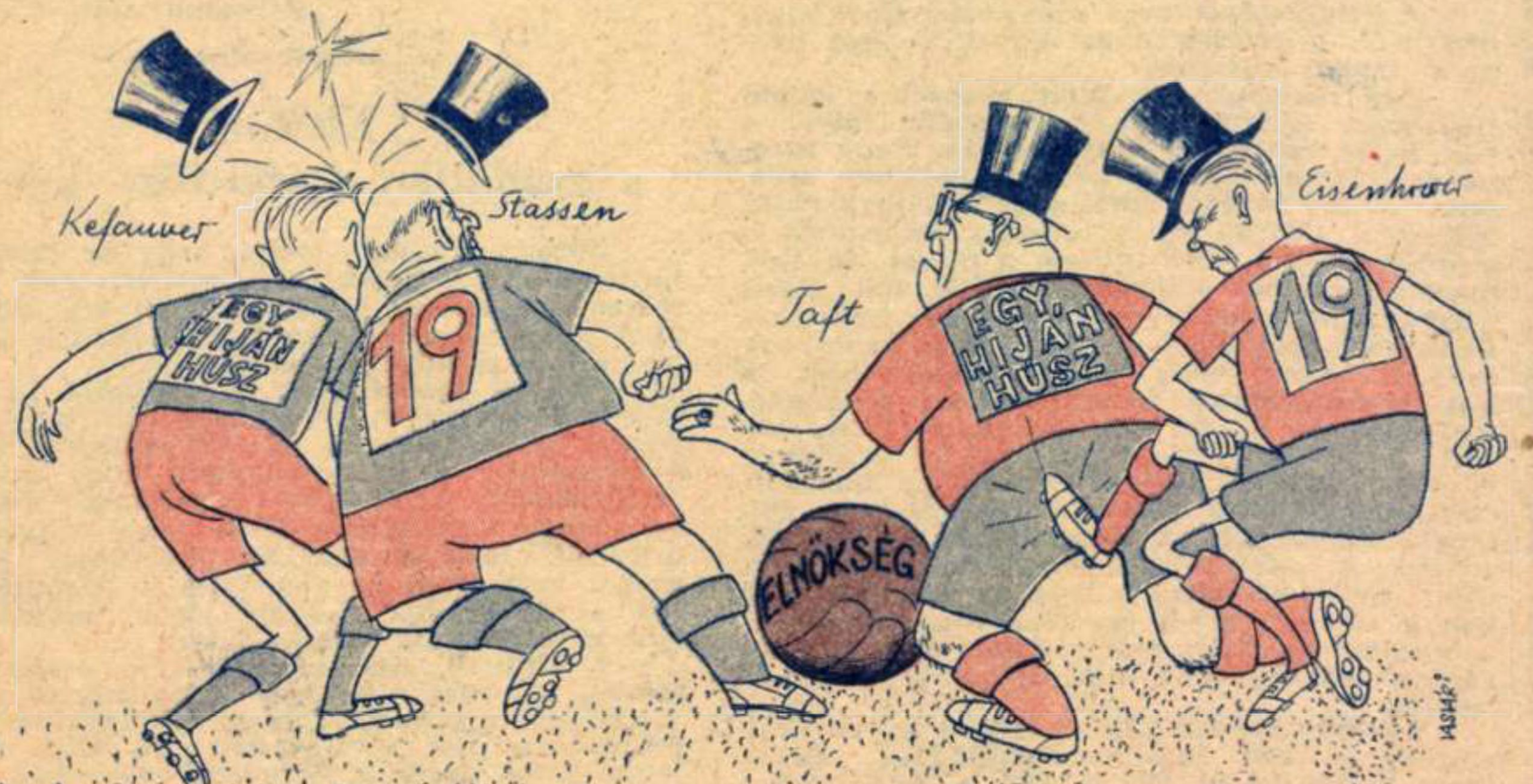
Palásti László

Jugoszláv alkotmánymódosítás



Jugoszláv tőkés: Maga Milán ugorjon le a trafikba szivarért, maga Tito várjon, mindjárt megmondom, hogyan módosítsa azt az alkotmányt...

Elnökválasztás előtt Amerikában



Mindegy, hogy melyik kaparintja meg a labdát

Hatalmas sztrájkmozgalom Franciaországban



Pinay: Megtiltom, hogy sztrájkoljon!

XII. PIUS BREVIÁRIUMA



A német nép felelete



Ludas Matyi

Főszerkesztő: GÁBOR ANDOR
Felelős szerkesztő: GÁDOR BÉLA
Szerkesztő: TABI LÁSZLÓ

A kiadásért felel:
a Lapkiadó Vállalat igazgatója
Szerkesztőség: VII., Lenin-krt. 9-11.
Telefon: 222-271, 221-293.
Kiadóhivatal: VII., Lenin-krt 9—11
Telefon: 221-285

Hirdetési osztály:
VII., Lenin-körút 9—11.
Telefon: 221—285.

Terjeszti: Posta Központi Hírlap Iroda O. V. Előfizetés, személyes ügyfélszolgálat: V., József nádor-tér 1. Telefon: 183-022, 180-850.

Budapesti Szikra Nyomda,
V., Honvéd-utca 10
Felelős vezető: Radnóti Károly

Ne dicsekedj!

Tegnap este ott voltak nálunk Kovácsék. A feleségem eperhabot csinált, én meg Margitkáról meséltem nekik.

— Margitka valóságos mintagyerek — mondtam szemrebbenés nélkül, mert Margitka már lefeküdt.

— Az semmi — gyujtott cigarettára Kovács. — Az én Irénkém nyolcéves és palacsintát süt.

— És tiszta ötöse lesz — tódította Kovácsné.

— Margitkának is — mondtam szerényen. — Ő a legjobb helyesíró az osztályában. És látnátok az írását! Valóságos gyöngybetűk!

Kovácsné arcán a kételkedés árnyát láttam megjelenni. Méregbejöttem.

— Nézzétek meg — kaptam le a polcról találomra az egyik irkát. Kovács undorral kezdte lapozgatni.

— Pacás — vélte. — És miért írja Margitka két sz-szel az asztalt?

— Majd megnézem az Akadémia helyesírási szótárában, — mondtam zavartan.

— És miért írja a kávét két v-vel? — kérdezte Kovácsné szemmel látható megelégedéssel.

— És csupa paca az egész irka — szögezte le Kovács. — Ezt már el se lehet olvasni, olyan csúnyán van írva.

Ezután kínos csend lett. Később Kovács elkezdett egy filmről beszélni, aztán az új vászonruhájáról, de senkise figyelt rá, még ő maga se. Hamarosan el is mentek.

— Mert neked mindig hencegned kell — mondta tömören a feleségem.

— Miért? Más apa henceghet a lányával, mert más apának a lánya nem írja két v-vel a kávét. Miért nem foglalkozol a gyerekkel?

— Hát te, miért nem foglalkozol?

— Most ne ezen vitatkozzunk! Holnap van az utolsó tanítási nap, még nem késő! A gyereknek össze kell szednie magát, még mindent helyrehozhat! Vasakarat diadalt arat! Még van egy napja a gyereknek, gondoskodj róla, hogy pótolja az egész évi mulasztását!

— Mikor? — kérdezte józanul a feleségem. — Ez az utolsó tanítási nap, hétkor kel fel és negyednyolckor indul az iskolába. Egy negyedóra alatt legfeljebb egy negyedórai mulasztást tud pótolni.

— Ilyen kishitűen nem lehet semmit sem csinálni.

Majdnem egész éjjel veszekedtünk. Azért mondom, hogy majdnem egész éjjel, mert egypárszor cigarettaszünetet tartottam. Margitka közben édesdeden aludt, még mosolygott is álmában, látszott rajta, hogy tiszta a lelkiismerete.

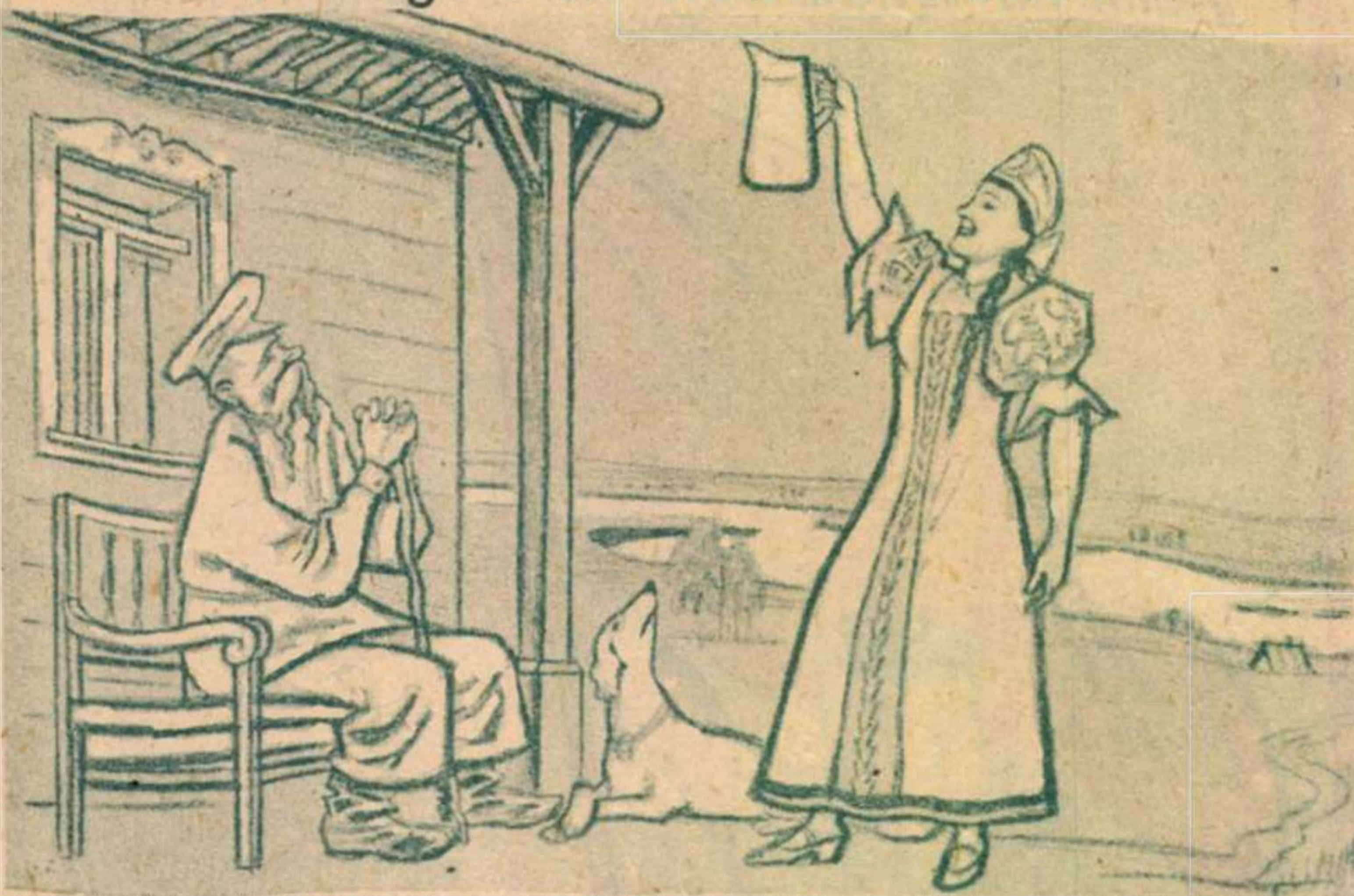
Hét órakor felkeltettük a gyereket. Odavittem hozzá az irkát, amely valóban rettenetesen festett. Macskakaparás, paca, helyesírási hiba. Más nem is volt benne.

— Mi ez?! — dugtam Margitka orra alá az irkát.

— Ez, apukám? — nézte meg a gyerek. — A Zsuzsi irkája. A Béketalálkozó tiszteletére vállaltam, hogy megtanítom rendesen írni.

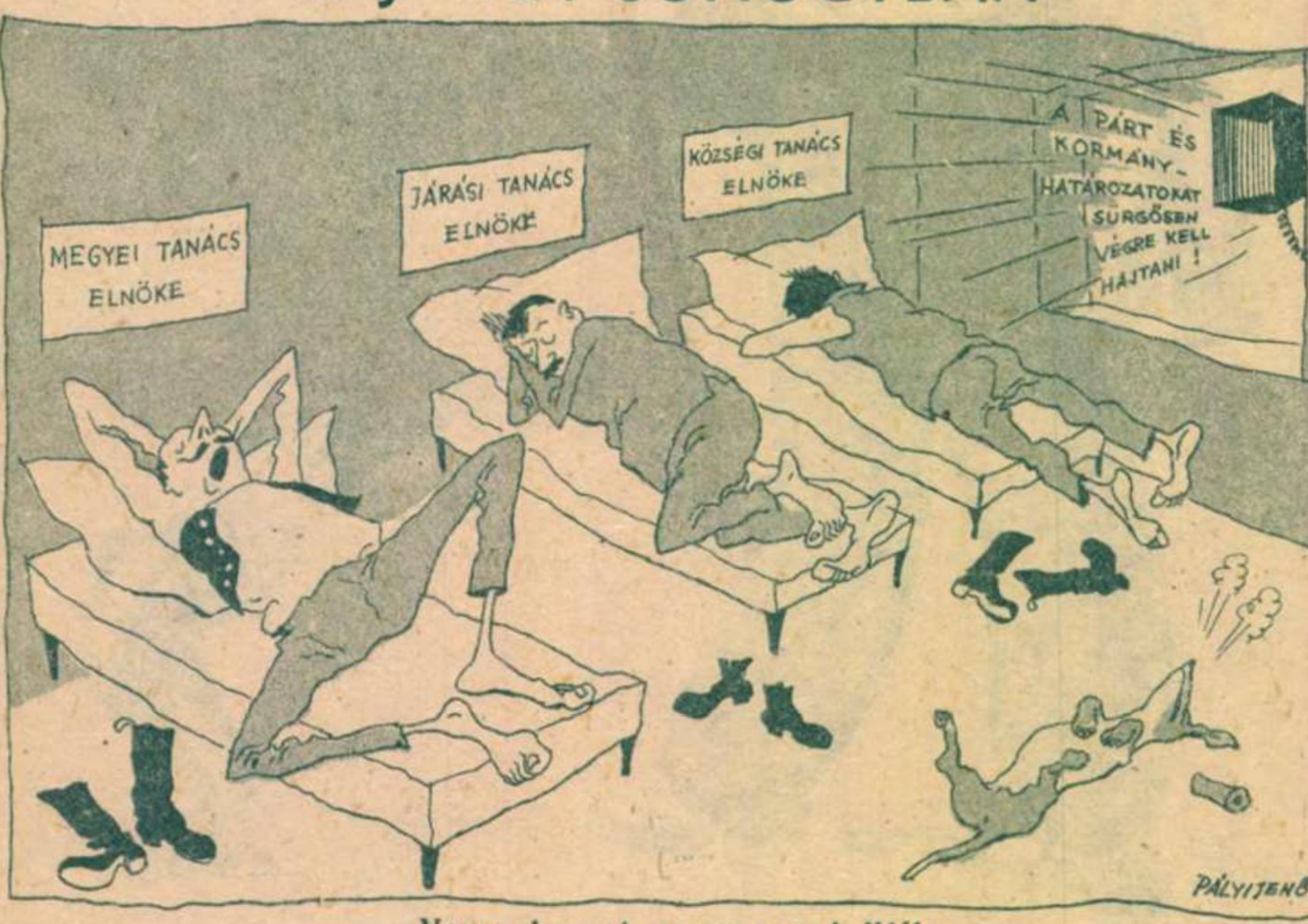
Gergely Miklós

A Volga–Don csatorna mentén



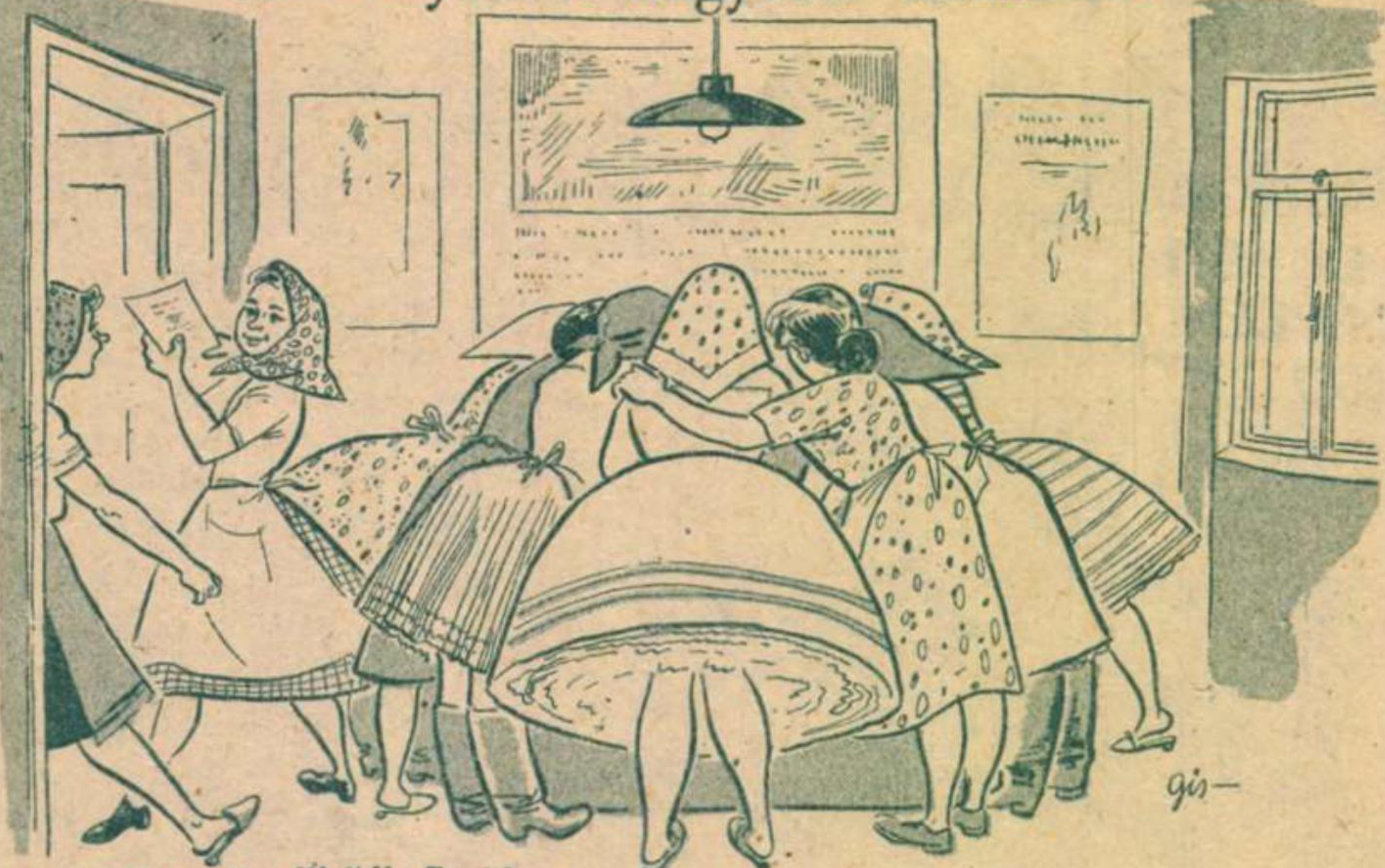
— Mit gondol öregapám, melyik folyó vize van ebben a korsóban?
— Vagy a Volgáé, vagy a Doné.
— Téved! Mind a kettőé!

BAJ VAN SOMOGYBAN



„Vagy alusznak, vagy nem hallják,
Vagy talán nem is akarják...”

Asszonyok a nagyobb termésért



— Mennyit vállaltál, Eszti?
— Félhold gyapotföldet...
— No, én egy egész holdat vállalok, mert sosem szerettem a félmunkát.

Fagyos szentéknek nem tetszik



Szervác Pongrácné: Mit búsulsz, édes párom?
Szervác Pongrác: No hallod? Fölforr bennem a hideg, ha ezekre a növényápoló-brigádokra gondolok...

LE A BÜROKRÁCIÁVAL!

Mozi vagy istálló?



Bakonycserje községnek négyezer lakosa van, legtöbbjük bányában dolgozik. Jó lenne, ha szabad idejüket pihenéssel, szórakozással tölthetnék.

A községnek van kultúrháza, nagy terem, pontosan tizenöt székkel, két asztallal és négy paddal. Van színpada is. Erre azonban életbiztosítás nélkül nem tanácsos felmenni. Itt tartják a gyűléseket is. Huszonötödikén délután 3 órakor a földműves szövetkezet tartotta közgyűlését. Négy órára a kisgyóni kultúrcsoport hirdetett műsort. Nekem 6 órakor kellett volna előadást tartanom a „Föld fejlődése és keletkezése” címmel. Megjelentem a községben, de senki sem tudott előadásomról. Pedig a Veszprémi Természettudományi Társaság adott megbízást és közölte velem, hogy a községben érdeklődéssel várják szereplésemet.

A rendőrörsön, az iskolában, a Tanácsnál, de a szövetkezetekben sem tudtak semmit az előadásról. Mondanom sem kell, hogy a község lakói sem tudtak semmit arról, hogy 6 órakor a föld keletkezéséről és fejlődéséről tudhatnának meg tőlem érdekes adatokat. Elhatároztam, hogy tovább keresek valakit, aki megmondja, hol kell tartanom előadásomat. Valószínűnek tartottam, hogy a kisgyóni kultúrcsoport 4 órára hirdetett előadása után én a föld keletkezését nem magyarázhatom meg, hiszen ők a kultúrelőadást követően este tízig tartó táncot hirdettek.

Egy nagyobb ház előtt zeneszóra lettem figyelmes. Kitűnt, hogy mozielőadás folyik a ház hátsó részében. Elhatároztam, hogy megnézem a filmet. Közben ugyanis rájöttem arra, hogy valami tévedés történt és véletlenül rossz időpontot jelöltek ki számomra. Bementem a moziba. Sajnos, nem tudtam a filmet figyelni, mert a teremben kibírhatatlan bűz volt. Fiatal koromban kizsákmányoló kulákoknál dolgoztam és tíz évig istállóban aludtam. Nem kellett sok fejtörés ahhoz, hogy megállapítsam: most is istállószagot érzek. Megdörzsöltem a szememet, tévedésről szó sem lehetett. Moziban voltam. Megdörzsöltem az orromat is. Istállóban is. A szünetben nyomozni kezdtem a bűz forrása után. A mozi széksorait lépcsőzetesen építették. Ez jól jön az alacsonyabb termetű nézőknek. A padló viszont nem volt kifogástalan, ujjnyi nyílások voltak a deszkák között és ezeken a réseken áradt felfelé a bűz. Kimentem a moziból és most már minden kétséget kizáróan felfedeztem a mozi deszkája alatt lévő istállót.

Tehenek ropogtatták az illatos szénát. Egy asszony az esti fejéshez készülődött. Talán azért építették az istálló fölé a mozit, hogy a tehenek a zene hatása alatt több tejet adjanak? Vagy azért, hogy a nézők kettős élvezetben részesüljenek: a filmen kívül tehénbőgést és bűzt is kapjanak?

Megállapítottam, hogy a tehenek nem okoznak hangzavart, mert a moziban lévő gyerekek nagyobb zajt csinálnak. Sajnos, az istállóba kötött állatok nem tudnak kikérezkedni. Így azután természetes szükségleteiket ott végzik. Nem is szabad reájuk haragudni, hogy a deszkákon keresztül a mozi látogatói megtudják: mikor nem tudtak a tehenek kikérezkedni.

A hiba az, hogy Bakonycserjén is, mint mindenütt a világon, mozijegyet kell váltani. Istállószagot viszont ingyen is lehetne élvezni. Helyes lenne, ha az istálló padlását légmentesen befödnék, de még helyesebb lenne, hogyha az istálló és a mozi helyiségét különválasztanák.

Lakatos Lajos levelező
Zirc

Országos Ofotért-rekord

Diósgyőr egyik gyárában biztonsági megbízott vagyok. Kötelességem, hogy munkatársaim biztonsága és testiépsége fölött őrködjem. November 27-től azonban csak erőm teljes megfeszítésével tudok eleget tenni kötelességemnek. Hiányzik a szemüvegem, az OFOTÉRT-hez adtam javítani. Bizony, néha baj történik velem a sötétben, mert szemüveg nélkül még a villanyoszlopot is Ofotért-vállalatvezetőnek nézem és — nekimegyek. Kénytelen vagyok az OFOTÉRT-et okolni a késésért, mert az nincs rendjén, hogy több mint hat hónapja várok hiába a szemüvegemre. November 27-én adtam be a rendelést és május utolsó napján még nem kaptam meg. Eddig türelmes voltam, csak április 16-án sürgettem meg az OFOTÉRT-központban az üveget.

A szemüveget a mult év novemberében az újdiósgyőri 62. sz. OFOTÉRT-boltban rendeltem meg (Újdiósgyőr, Gózon Lajos-utca). Úgy érzem, hogy velem országos rekordot javított az OFOTÉRT, de jobb lett volna, ha nem rekordot, hanem a szemüvegemet javította volna meg.

Orbán Ferenc
biztonsági megbízott
Miskolc, Tatár-utca 38.

Ludas Matyi elintézte

„Az ügy kicsit zavaros” című közleménnyel kapcsolatban megállapították, hogy a TÜZÉRT vállalat helytelenül járt el. A székesfehérvári TÜZÉRT vezetőjét fegyelmi vizsgálat megindítására utasították.

Belkereskedelmi Minisztérium
Sajtócsoport

•

A Hangszerkereskedelmi Vállalat hirdetésével kapcsolatban a minisztérium illetékes osztálya intézkedett, hogy a jövőben ezzel a szöveggel jelenjék meg a hirdetés: „Saját hangjáról hangfelvételt készítünk hangfelvevő-studiónkban.”

Belkereskedelmi Minisztérium

Most már csak a „Saját” szót kellene elhagyni, hogy a hirdetés tökéletes legyen. (L. M.)

•

A Ludas Matyi cikket írt a vidéki amatőrfelvételek lassú kidolgozásáról. Sikerült az ország legtöbb városában a helybeli fényképészeti szövetkezetekkel megállapodni, tehát nem minden vidékről kell Budapestre küldeni előhívás, másolás és nagyítás miatt a felvételeket. Sok helyen azonban még nem vállalták el, de remélhetőleg rövidesen már az egész országban a Fényképész Szövetkezetek fogják végezni az amatőrmunkák kidolgozását.

Belkereskedelmi Minisztérium

Furcsa igazolás



A miskolci rendezőpályaudvaron építkeznek. Az építési terv időelőtti teljesítéséért munkaverseny folyik. Sajnos, még mindig vannak olyanok, akik súlyosan vétenek a munkafegyelem ellen és a cél elérését akadályozzák. Az is nagy hiba, hogy akadnak tanácselnökök, akik felelőtlen igazolást küldenek a munkáltatóknak. Mi is kaptunk ilyen furcsa igazolást. A taktaharkányi község végrehajtóbizottsága küldte:

„Községi Tanács Végrehajtóbizottsága,
Taktaharkány

Igazolvány

Taktaharkány Községi Tanács Végrehajtóbizottsága hivatalosan igazolja, hogy Ruszó József MÁV-munkás, taktaharkányi lakos munkahelyén azért nem jelent meg, mivel Tóth József rendőr lakodalmában folyó hó 18. napján éjszaka muzsikált.
Taktaharkány, 1952. évi május hó 19-én.

Novák János
vb. elnök”

Vasút Politikai Főosztály
Pályaépítkezési Csoport

Eltűnt a gazdátlan aszfaltfőző kocsi

Közölte a Ludas Matyi, hogy az Erzsébet királyné-út 86. számú ház mellett lévő üres telken egy év óta gazdátlanul áll egy aszfaltfőző kocsi. Ezzel kapcsolatban Fördős Lajos levelezőnk a következőket közli:

„A cikk megjelenése után elvitték az aszfaltfőzőkocsi tetejét. Megállapítottam, hogy egy buzgó hulladékgyűjtő a MÉH-telepre vitte. Nyomozásom során megtudtam, hogy az aszfaltfőzőkocsi a Fővárosi Vasútépítő Vállalat tulajdona. Értesítettem őket, hogy vigyék el a kocsit. Közben azonban lovaskocsi jelent meg a telek előtt és elvontatta az aszfaltfőzőt. Így a Vasútépítő, a kocsi jogos tulajdonosa már nem tudta a kocsit elvinni.

A MÉH-től visszaszereztem az aszfaltfőző tetejét, azt már megkapta a Vasútépítő.

Most az a helyzet, hogy a gazdátlan aszfaltfőzőnek már van gazdája, de lehet, hogy jogosulatlan gazdája. A további nyomozás már meghaladja az erőmet, ezért a Ludas Matyit kérem meg, segítse hozzá a Vasútépítőt a kocsihoz.”

Fördős Lajos levelező.

•

Remélhetőleg rövidesen megkerül az aszfaltfőző. A Ludas Matyi megállapítja, hogy a Vasútépítő is hibát követett el. Nem szabad egy esztendeig gazdátlanul hevertetni egy jókarban lévő aszfaltfőzőt. Mert a hó, fagy és az eső nem használ a vasból készült kocsinak.

Miért nincs $4^1/_2 \times 6$-os film?

Hetek óta járom az OFOTÉRT-boltokat, de nem kapok $4^1/_2 \times 6$-os filmet. Az Úttörő Áruházban is jártam, ahol azt a felvilágosítást kaptam, hogy csak géppel együtt kaphatok ilyen nagyságú filmet. Nagyon szeretek fényképezni, de nagyon költséges lenne, ha minden tekercshez új gépet vásárolnék.

Juhász Mátyás
Baja

Valami nincs rendben Nemesnádudvaron

A nemesnádudvari keskenyfilm-színház vezetője öt hónapja nem kapott fizetést. A mozi többi dolgozója sem kapja rendszeresen fizetését. A takarítónőnek sem fizettek két hónapja, a pénztáros pedig három hónapja várja, hogy munkája ellenértékét megkapja. Talán a Ludas elintézi, hogy végre megkapják jogosan járó munkabérüket.

Rabitovszky András
levelező

Így nem lesz szőlő!

Az abaújszántói állami gazdaság 40 kataszteri holdnyi fiatal és ez évben termővé vált gyümölcsösének panaszát közlöm. Átadom a szót a szőlőnek:

Kedves Ludas, kérdezd meg az igazgató elvtárstól, hogy miért hordták ki télen a drága pénzen vásárolt trágyát hozzám a szőlőbe, miért fizettek drága fuvarpénzt, ha még a mai napig sem ásták be gyökereimhez a földbe? Talán azt hiszi az igazgató elvtárs, hogy a föld színéről is fel tudjuk használni terméshozamra? Miért okoz ilyen nagy kárt népgazdaságunknak? A 40 hold földhöz bizony sok trágya kellett, sok pénzbe került, és még most is ott hever kis kupacokban a fák tövében. Már jóformán hasznavehetetlen, ha meggyulladna, rögtön elégne. Pedig munkaerőben nincs hiány, mert a monoki lányok tavasszal úgy szerződtek, hogy munkát adnak nékik, mihelyt a téli fagy kimegy. Ígéretüket nem váltották be, ezért a dolgozó lányok egyrésze már az erdőgazdasághoz ment munkára.

Van egy másik ügy is. A búza tavaszi acatolását sem végezték el. Pedig az állami gazdaság vezetői 14 mázsa átlagtermést ígértek, de ha a föld vadtormával és acattal lesz tele, nem tudják majd ígéretüket beváltani.

És végül a harmadik hiba: 20-án este miért nem füstöltek a szőlőben, mikor a hőmérő este 10-kor már fagyponton állt? 18-án és 19-én nem volt ilyen hideg, akkor pedig füstöltek.

Erre a három hibára adjon választ az abaújszántói állami gazdaság.

Szabó Zoltán,
Abaújszántó

Poharazó

Ne gondoljon senki — a cím után ělve — valami Munkácsy Mihály odorában készült festményre, nelyen borjúszájú ingbe öltözött etyár borozgat csöndben az út-
téli csárda ikszlábú asztala mel-
tt.

A poharazó egészen más.

Először is nem festmény, hanem gy helyiség, ízlésesen berendezve, osszú söntéspulttal, kis álló-asztalíkkal, kovácsoltvas csillárokkal és gyéb rekvizitumokkal; másodszor yoma sincs benne a csendnek, elnkezőleg: csupa jövés-menés, upa csilingelés-csörgés az egész elyiség. Mégpedig azért, mert nem gyszerűen vendéglő, vagy italbolt, agy söntés, hanem éppen, mert oharazó".

A név még a múltból maradt itt. égen alakultak szerte Budapesten de főleg Budán — ezek a poharzók, de ma is ugyanúgy működek, mint valaha. A gyakorlatban, bárki meggyőződhet róla pl. a örök-utcában — a poharazó élete gy zajlik:

A szomjas ember bemegy a poharazóba és két deci bort kér, azaz mondjuk inkább hármat, mert így rdekesebb. A blokkal a pulthoz megy és átadja a csaposnak, aki rre elővesz egy kerek tálcát és árom darab egydecis poharat. A poharakat megtölti borral, ráteszi ket a tálcára és átnyújtja a vengégnek. Na már most a vendég elndul a kerek tálcára helyezett háom pohárral helyet keresni, ahová eteheti a tálcát, mert míg a kezéen tartja, akármilyen szomjas is, éptelen inni. Ha szerencséje van, árom négy perc alatt helyet is tal poharainak, de az is előfordulat, hogy tovább áll s közben szenedi Tantalusz kínjait. Ám még vami történik közben vele: jobbrólalról lökdösik és mivel amúgysem zakképzett pincér, bora felét bizosan kilötyögteti.

Ha aztán bejön olyan valaki, aki éhány barátját is meghívta egy ital orra, az illető az ötször kétdecit z pohárkában kapja meg és valóágos árvizet okoz maga körül, míg tömeg között barátjaihoz laviroz ele. Néha az is előfordul, hogy gyes borfajtákból nem adnak azap „utcán át", azonban azzal senki em törődik, ha az illető a vásárolt gy liter bort tíz pohárkából, gyensúlyozóművészhez méltó muatvánnyal beönti üvegjébe és aztán boldogan távozik. Mintha csak zért hozták volna a tilalmat, hogy nehezebben jusson borához.

Hamarjában nem is tudnánk a ürokratizmusnak ehhez fogható elettentő példáját idézni. Mennyi bor olyik el, mennyi víz kell a tömérdek pohár mosásához, mennyi munkatöbblet a szegény csaposnak. végül mennyi bosszúság a vendégnek!

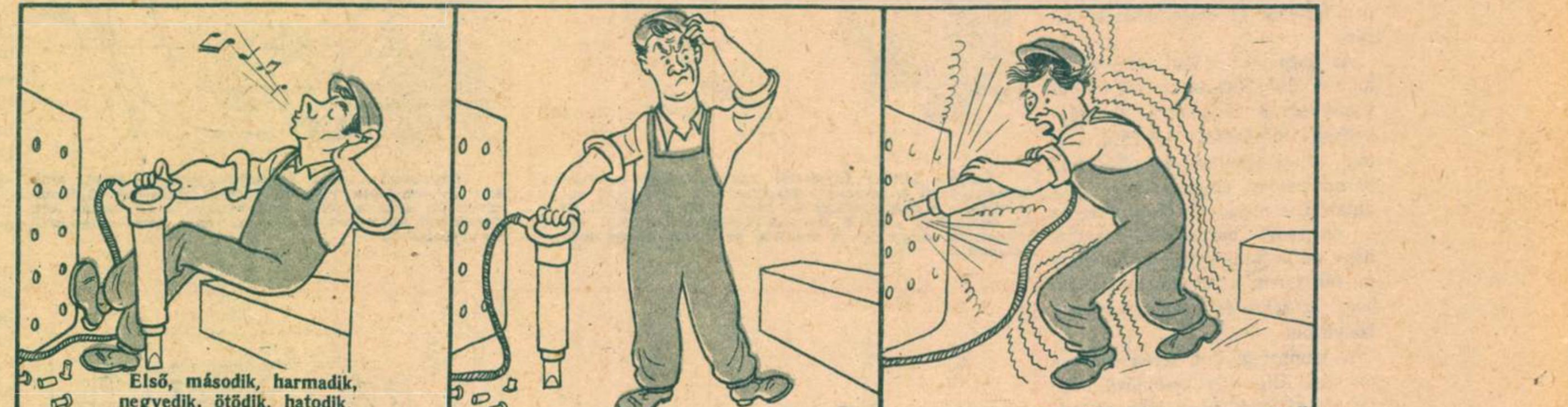
De mulatni nagyon jól lehet a képen, ami a „poharazóban" elénk árul. Talán ezért is maradt fent ez az ósdi „intézmény'.

Rendjel-osztás Párizsban



— Lépjenek előre a gyilkosok!

Lógós Lali dekádja



Első, második, harmadik, negyedik, ötödik, hatodik, hetedik, nyolcadik nap. — Kilencedik nap. — Tizedik nap.

KÖNYVEK ÉS OLVASÓK . . .

(Látogatás a Fővárosi Szabó Ervin könyvtár XIX. kerületi fiókjában)

Valamikor a kispesti polgármester, a pohos és bulldog-mosolyú Molnár József uralkodott ebben a szép épületben, ahol ma a jó könyvek serege várja az olvasót. Ez a polgármester-panamista sok piszkos üzletet kötött, bár máskülönben buta volt, mint az úritök. Éppen ezért nagy öröm tölt el, ahogy egykori rezidenciájában az okosodni vágyó gyerekeket, felnőtteket nézem. Az előcsarnokból, ahol hajdan szorongó szegények várakoztak „a nagyúrra", belépek az ifjúsági könyvtárba, ahol gyerekek zsivajogva követelik a könyveket, megszentségtelenítve a néhai polgármesteri ebédlőt. Nagy kedvvel nézem a töprengve válogató, betűre szomjas gyerekeket. Mikor megtudják a kicsik, hogy én ujságíró bácsi vagyok, aki megdicséri a jókat és legorombítja a rosszakat, nagy várakozással tekintenek rám, alig várják, hogy kikérdezzem őket.

Dávid Árpi hetedikosztályos tizenhároméves férfi arra a kérdésemre, hogy melyik könyv tetszett neki a legjobban, lakonikus rövidséggel feleli: mindegyik. Mégis melyik a mindegyik közül — firtatom, mire színtvall és hosszas tusakodás után elárulja, hogy két könyv tetszett neki eddig legeslegjobban. Egyik Jakovlev „Amundsen"-je, a másik a „Vologya utcája".

— A bácsi olvasta őket? — kérdi tőlem Árpi, mire kicsit elpirulok, először hazugságra biztatom magam, de aztán kinyögöm. — Nem, még eddig nem olvastam egyiket

azt mondja: el kell olvasni mind a kettőt, de a Vologyát feltétlenül, mert hős volt, akiről csepp gyerek létére utcát neveztek el a Szovjetunióban. Árpi különben tengerész akar lenni, és kijelenti, hogy általános ötösre áll. Erre megnyugtatom, hogy az ötösrendű még tengerész is lehet és tengerész-köszöntéssel elválunk egymástól. Árpi után Gál Piroskával beszélgetek irodalmi dolgokról.

— A mesékből már kinőttem — vallja be nyolc évének teljes öntudatával, s közli, hogy jobban szereti a regényeket. „A mi tanítónk" tetszett neki eddig legjobban, azonkívül minden könyvet szeret, amely jó és szép dolgokról ír. Most, miután a meséket már kinőtte, a „Tudós Mackó" című meséskönyvet kéri Pannikától, a gyerekek könyvtári mamájától. Piroska egyelőre orvos szeretne lenni, bár tegnapelőtt még a pilótasághoz volt kedve (Cskalovról, a hős szovjet repülőről olvasott), úgyhogy könnyen lehetséges, hogy holnapután tudós lesz, épp olyan, mint a Tudós Mackó. Végül a kislány elárulja, hogy a papával bajok vannak — nem olvas. Közösen megbeszéljük a vészes ügyet s elhatározzuk, sajtó útján közöljük a szomorú hírt, mire a papa biztos magábaszáll s. ezután legalább annyit fog olvasni, mint Piroska. Ezek eddig bizony jó gyerekek voltak, de mit szóljunk a Simon Palihoz, aki a „Rádió Technika" című könyvből kitépte a lapokat és mint Rosszcsont Pali van számontartva a könyvtár történetében. Több gyerek kérdő szemekkel néz rám és kérdi, nincs-e valamelyik zsebembe véletlenül eldugva egy „Timur és csapata". Ez rettentő kapós könyv s a gyermeki követeléstől menekülve átlépek a felnőttekhez, abba a terembe, ahol valamikor Molnár polgármester megeresztett nadrágszíjjal pihente ki a zsíros étkezés gyötrelmeit.

Éppen egy újonc könyvtári tag, Terényi Sándorné géplakatossegéd tusakodik magában, hogy mit is vigyen, végül hosszas „melyiket szeressem" tépelődés után Gorkij „Gyermekéveim" mellett dönt. Nem régen olvas ilyen jó könyveket Terényi elvtársnő, lánykorában Melánia grófnő és Artur márki szerelméről olvasott puhafedelű regénykéket, de persze a gyönyörű grófi regény sem tudta elfeledtetni a ténylegesen létező rántottlevest és az egyéb „főúri" kosztot. Szakmájáról is beszélgetünk s panaszkodik, hogy a MÁVAG-ban, ahol dolgozik egy bizonyos Schulz szaki nemigen törődik az átképzősből lett segédekkel, az a szavajárása, — ha nem tetszik itt a helyzet, legfeljebb elmennek haza. Na ez a Schulz szép ember lehet, biztos nem olvasta a „Távol Moszkvától"-t, mert akkor lenne fogalma az elvtársi segítségnyujtásról.

A fiatal Balázs Mihály szerszámlakatossal nagy beszélgetésbe keveredek. Különösen Balzacot szereti, mire én is színt vallok s bejelentem, hogy egyezik ízlésünk. Olvastad a „Pons bácsi"-t? — kérdezem. Nem olvastam, mondja és visszakérdez: Olvastad a „Betty néni"-t? Nem? Olvasd el, biztat, én meg arra biztatom, hogy a „Goriot apó"-val cselekedjék hasonlóképpen.

Mielőtt átmennék a műszaki részlegbe, hadd szóljak a rosszalkodó Samu Éváról, akinél rengeteg könyv hever kint immár hetek óta. De az ördög csípjen meg Samu Éva, és ha valaki a „Nemesi vér"-t keresi, ami nálad az ágy alatt hever, az menjen ki érte talán a Pannónia-utca 22. szám alá? Sok az olvasó, aránylag kevés a könyv és akkor ilyen Samu Évák így élnek vissza a könyvtárat vezető Polgár Erzsi elvtársnő bizalmával. Miután kidohogtam magam, átballagok az olvasótermen s megpróbálok eligazodni a műszaki könyvtárban. Bocskai István fizikaszakos egyetemi hallgatóval beszélgetek, véleménye szerint kitűnő könyv az „Analízis és analitikai geometria a differenciál és integrál számítás számára".

Talán a műszaki könyvtár iránt van a legnagyobb érdeklődés, munkások, technikusok, mérnökök egészítik itt ki tudásukat és sajátítják el az új technika elméletét. Egy másik buzgó fizikus, Horváth István szerint a szépirodalom csak ábránd, fantázia, bolondság, nem ér kutyafülét sem az elektrotechnikához és az integrálszámításhoz képest. Mi ugyan egyetértünk vele, hogy valóban gyönyörű dolog lehet az integrálszámításról olvasni, de azért a jó szépirodalomból még egy kitűnő elektrotechnikus és integrálszámító is tanulhat valamicskét.

Utoljára, ha eddig nem tettük volna, meg kell dicsérni a könyvtár jól dolgozó vezetőit, s továbbítani panaszukat, hogy egyes könyvekből viszonylag keveset, másokból pedig többet kapnak, ami zavarja a könyvtár munkáját. Például Móricz Zsigmond-kötet meglepően kevés akad a könyvtárban, jóllehet szakadatlan Móricz-lázban ég a népes és egyre igényesebb tagság. Már majdnem továbbléptem a könyvtárból, mikor a gyerekek faliujságján fölfedeztem Schatz Anikó következő kedves kis rajzát.



Schatz Anikó.

A rajzhoz és a versike szövegéhez nincs is mit hozzátenni, csak annyit, hogy kedves felnőtt pajtikák, ti is olvassatok, mert mint Anikó mondja, — „az olvasás tudás, műveljétek hát magatok".

Nagy S. József

Ludas Matyi a DINAMÓ-GYÁRBAN

Csupajó

Megmondjam, hogy mit gyárt a Dinamó? Hármat találgathatnak és ha akkor sem találták ki, akkor megmondom: dinamókat, magyarul elektromotorokat, még magyarabbul elektromos áramot fejlesztő készülékeket.

Tehát a dinamót se a gólya hozza. Itt készül a műhelyekben: a lemezműhelyben épül a motorház, azaz a motor háza, kis családi ház, hogy ne maradjon szegényke fedél nélkül. A tekercselő műhelyben a motor tekervényes berendezését készítik, igenis tekervényes, mert annyi drót, szigetelt vezeték tekereg ide-oda, le és fel, keresztbe-hosszába, hogy itt még az isten se ismeri ki magát, legfeljebb akkor, ha megkérdez egy motortekercselőnőt.

Aztán a motor beköltözik a házba, a motorházba és az avató ünnepségen már vígan duruzsol az áram.

Persze, nemcsak ennyi műhely van az üzemben. Vannak itt csodálatos nevű részlegek, mint a TMK, amely nem egy sportegyesület rövidítése, hanem annyit jelent, hogy Tervszerű Megelőző Karbantartás. Aztán itt van a másik, a Központi Élező. Ebben a műhelyben történik az esztergakések élezése.

Az üzemben sokkal több a nő, mint a férfi. Nemsokára női mintaüzem lesz a Dinamóból. Az ablakokban mindenütt muskátli. Az idilli képbe beleillene egy diószemű barna kislány, amint kikönyököl az ablakon, a muskátlik között. De az a diószemű barnakislány tudja, hogy mi a munkafegyelem, és hogy mi fán terem a csasztuska, mi az, hogy százalék és bolond lenne kikönyökölni.

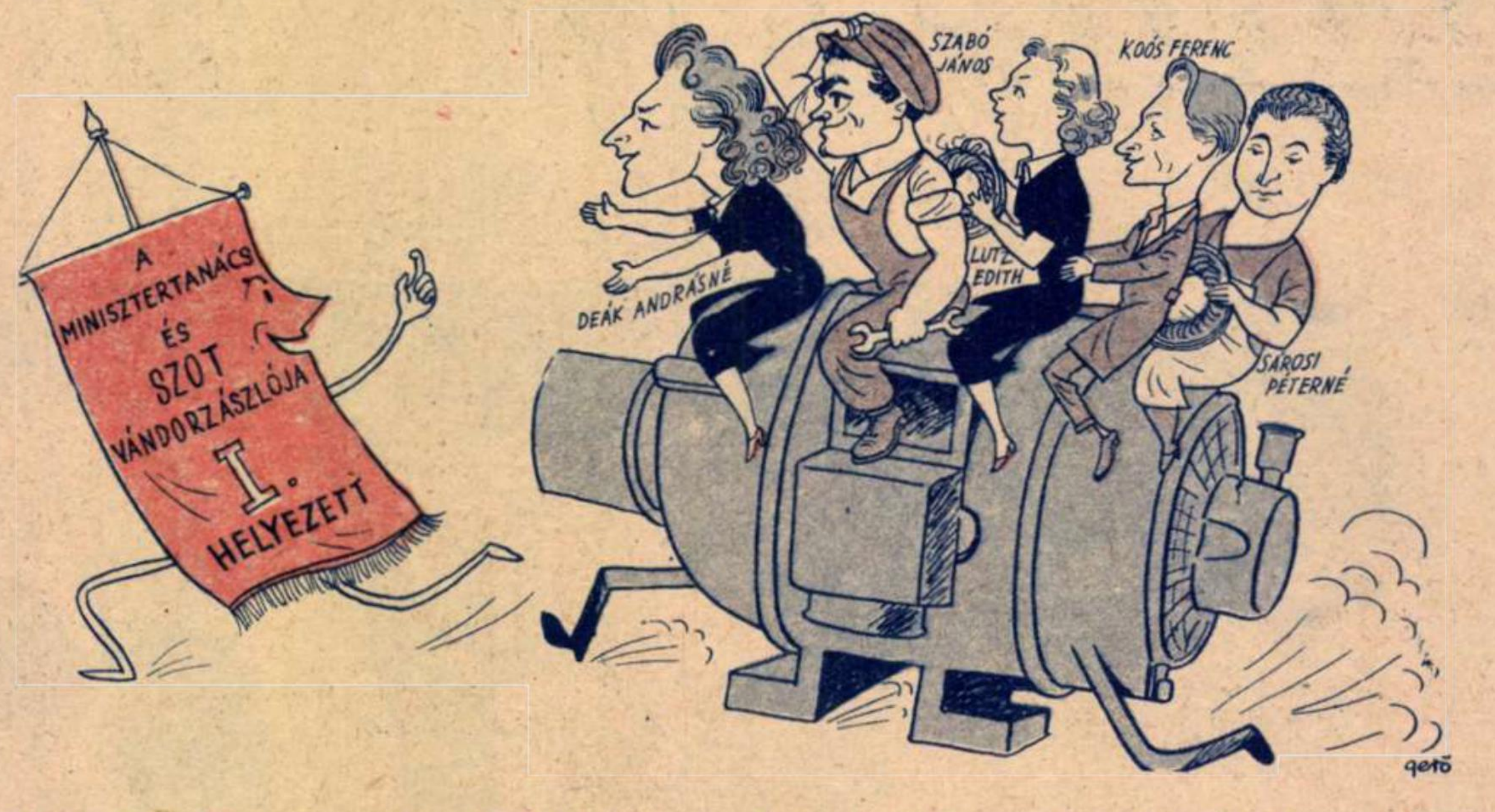
A munkafegyelem terén nagy a javulás. Alig van késönjövő. Úgy látszik rájöttek, hogy jobb az otthoni malacperselyben spórolni, mint büntetőpénzt fizetni. Ugyancsak a munkafegyelem javulásának tudható be, hogy lényegében megszűntek a nagy dekádvégi hajrák, no még nem teljesen, ezért időnként még vannak hajrácskák. Ha jó a munkafegyelem, akkor érthető a májusi 102,7%.

A műhelyekben sokáig fehér hollónak nevezték a műszaki értelmiséget, először azért, mert olyan ritkán mentek le a műhelybe, mint amilyen ritka a fehér holló, másodszor meg olyan fehér volt mindig a köpenyük, amilyen fehér csak egy fehér holló lehet. Most azonban már más a helyzet: az értelmiségek patronáló brigádokat alakítottak és a köpenyek sem olyan tiszták már, mint a sebészprofesszoroké.

Jaj, hát Pityuról majd elfelejtkeztem. Ki az a Pityu? Nem ki, hanem mi. De nem papagáj, hanem gép. A Dinamóban népi szokás, hogy a lányok szívük választottjáról nevezik el gépüket. Van Pityu, Miki és talán valahol van egy Zakariás is. Ki tudja? Sose lehet tudni.

A Dinamóban van DISZ-szervezet is, van futballcsapat (nem azonos a moszkvai Dinamóval), kultúrház, színjátszócsoport, könyvtár...

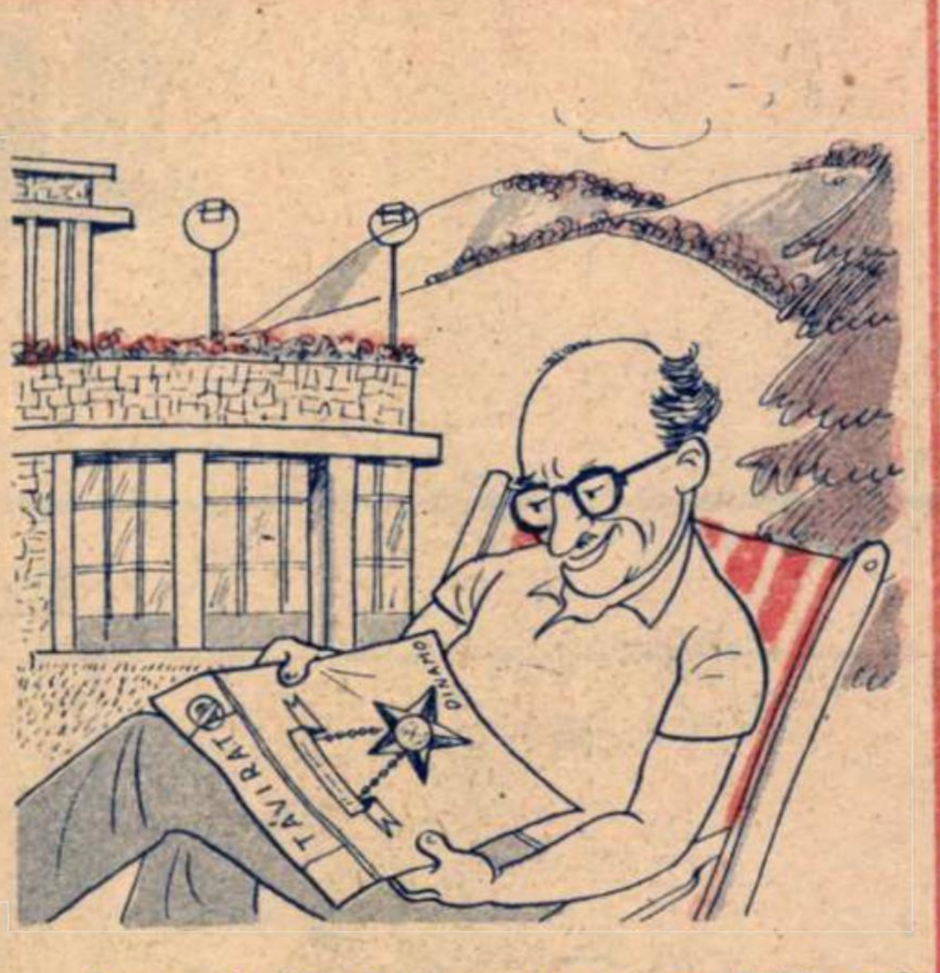
Eddig tartott a csupajó.



Hajrá Dinamó! A Dinamó-gyár legjobbjai, sztahanovisták és sztahanovista-jelöltek hajráznak a vándorzászlóért. A Dinamó jelenleg a második helyen fut és már csak egy röpke hónap van a célig. Dinamó, Dinamó, hajrááá!



Szepesi Sándor főmérnök szovjet példa nyomán tarkára festi a gépeket, drappszínűre a falakat, égszínkékre a mennyezetet és csak a bárányfelhők és az ékalakban repülő darvak hiányoznak róla. De jobban is megy ám a munka az ilyen derűs műhelyben.



Devecseri József élmunkás nagyon örült, amikor jó munkája jutalmaképpen felküldték Galyatetőre. Ott érte a jóhír: másodszor is élmunkás lett. Devecseri kétszeres élmunkás, most kétszeresen örül az üdülésnek.



Ez a kő csak akkor fog leesni Mészáros Béla igazgató-elvtárs szívéről, ha megnyerik a vándorzászlót.



A Békehét első napján dísz DISZ-őrség fogadta az érkezőket a gyár kapujában. Volt énekszó, rigmus, tánc. Nem szerettünk volna aznap késönjövő lenni, mert a díszkísérettel késni nem lehet valami kellemes.



Betegség címén sok a hiányzás a nődolgozók között. A következő betegségeket fedeztük fel: befőzés, nagymosás, nagytakarítás. Kiderült, hogy mindegyik gyógyítható.

Csuparossz

Nehogy tévedés essék, nem véletlenül maradt ki a csupajó cikkből a műhelyek felsorolásánál a szerszámkészítő műhely. Erről a műhelyről ebben a cikkben kell megemlékeznünk, mert ez a részleg már elég régen viseli ezt az egyáltalában nem megtisztelő címet: az üzem leggyengébb műhelye. Baj van a munkafegyelemmel, a minőséggel és még sok mindennel, és ezeken sürgősen változtatni kellene.

Aztán az egyenjogúság krétája körül vannak néminemű zűrök, mert a férfiak között nem ritka jelenség a rosszmájúság, viszont a nők sem tettek némasági fogadalmat. Különösen a férfiakra sok a panasz. Lehet, hogy megharagudtok rám férfitársaim a Dinamóban, de ami igaz, az igaz. Azt hallottam, hogy a férfiak nem adják át munkatapasztalataikat a nőknek, hanem suba alatt tartják, bár nincs is subájuk. Egyszer az igazgató elvtárs is azt mondotta mérgesen, hogy: csináljunk női mintaüzemet, de nők nélkül. Ezt a mondatát aztán egy párszor kénytelen volt meghallgatni a csasztuska-brigád tolmácsolásában: a fejére énekelték ezt a kijelentést.

Az igaz, hogy az ablakokban mindenütt muskátli van. Hiába, látszik a női kéz nyoma, de sehol sem látszik a női kéz nyoma a faliujságokon. A faliujságok elhanyagoltak, és az utcán az MSZT faliujságja éppen május elsejére készülődik. Lehet, hogy annyira előre dolgoznak, hogy már a jövő május elsejére csinálták?

A műhelyekben védőszemüveg nélkül köszörülnek, pedig mindenütt kint lóg a plakát: szemüveg nélkül köszörülni tilos. A dolgozók azt mondják: nincs szemüveg, a raktárban őrzik őket hét lakat alatt, mint Dárius kincsét, nehogy levegő érje őket, nehogy elkopjanak. A vezetőség viszont azt mondja: Úgy? Szóval nem adtunk? De igenis adtunk, de ti napszemüvegnek használjátok, hazavittétek a kicsi feleségnek, hadd örüljön neki az édes. Kinek higgyek?

A csupajóban azt írtam, hogy alig van késönjövő. Nos most elárulhatom, hogy ez az „alig" a szerszámkészítő műhelyben található.

Igaz, hogy van DISZ-szervezet, de nem jól működik. Rauff Magdolna, a titkárjuk „gyenge" — mondták nekem. Ajánljuk, hogy szedjen vasat, kalciumot és egy jó porció elméletet, hadd „erősödjön" meg. Mert nagyon ritkán tartanak ifinapot, taggyűlést.

Aztán — sajnos — itt kell megemlékeznünk az utánpótlás kérdéséről. Nincs elég motor-szakember, pedig a dinamósok szerint a legszebb szakma a motor-szakma. Nem gondoskodtak az utánpótlásról, sőt az átképzősök megfelelő neveléséről sem. Ezért van az, hogy Bagonyi Ilonka munkaügyi felelős fűhöz-fához rohangál például jó motortekercselőért és kétségbeesetten mondja: mit csináljak? Szüljek talán egy jó motortekercselőt? Semmi kifogásunk az ellen, hogy a gyerekét majdan motortekercselőnek nevelje, de sajnos az üzem nem tud várni addig.

Eddig tartott a csuparossz.

Mikes György

Jövő héten: az ÁLLATKERTBEN